

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük
az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkekk:

Állatkivitelünk Ausztriába. <i>Gross Emil.</i>	169
Első segély az állatok betegségeinél. <i>X. J.</i>	170
Burgonya vetőgumók pácólasáról. <i>Várady Géza.</i>	171
Kisebb szakközlemények	172
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. —r. —s.	172
Külföldi lapokból. <i>É.</i>	173
Egyleti élet	
Meghívók.	173
Vegyes közlemények	173
Közigazdaság, üzlet, forgalom	175
Hirdetések	

Állatkivitelünk Ausztriába.

A Magyarország és Ausztria között létrejött állatforgalmi egyezmény ma már a részletekig ismeretes ugy gazdáink, mint kereskedőink körében.

Mindkét kormány részéről loyális alapon felépített intézkedéseket foglal az magában, melyek egyfelől gazdáink, másfelől a kereskedők, husiparosok s fogyasztó közönség érdekeit különösen tülről előnyösen előmozdítani hivatottak.

Tenyészanyagunk minősége felveheti méltán bármely külföldi produktummal a versenyt s ha tere nyílt értékesítésére országunk határán túl is, örömmel fogadtatott ott a kiviteli egyezmény jelen alakjában, a husipar közvetítésével, lebonyolításával foglalkozó egyének, ezek szövetségei és a fogyasztó közönség által.

Nem találtak azonban az egyezmény határozatai hasonló fogadtatásra az osztrák gazdaközönségnél, agráriusoknál, kik érdekeket féltékenyen őrizve a legkülönbözőbb akadályokkal megnehezíteni igyekeztek állatkivitelünket. Nem tartjuk szükségesnek chronologikus sorrendben foglalkozni e helyütt mindazokkal a chikánokkal, melyekkel bennünket illetni méltóztattak, hiszen eléggé ismeretesek gazdáink és kereskedőink előtt, de említésre méltónak véljük azt a fejtelten corruptiót, melyet az egyezmény létrejöttének közzététele felidézett, a midőn ugyanis a szunnyadó szikrának lánggá történt fellobbanása világos képet tárt ismételtelen előnkbe az osztrák agráriusoknak irántunk táplált becses jóakarataról.

Fejüket összetéve tiltakoztak az egyezmény határozatainak gyakorlati kivitele ellen és szembeállva az osztrák belügyminiszterrel, követelték az egyezmény visszaesinálását. De

eredménytelen harcz volt az, melylyel csakhamar felhagyniok kellett, annyival inkább, mert a priori is beláthatták volna, hogy eme — a két kormány között kölcsönös egyezkedéssel és az országos érdekeknek szem előtt tartásával megkötött — egyezmény ellen csakugy brevi manu mirnichts-dirnichts megsemmisítő határozatot hozni szellemi fogyatkozással határos volna, vagy pláne ennek alapján az egyezmény annullálását követelni — sorvadtt agyvelő szülöttje lenne.

Más tere kellett tehát az operáció műveleteit átterelniök és ezek folyamaképen csakhamar észlelhettük, hogy a forgalmi tilalom kiviteli piacainkra, közsegeink, járásaink egész sorozatára mondatott ki osztrák részről Mi alapon? az a legtöbb esetre nézve ma is kérdés tárgyát képezi.

Talán azért, mert Bécsbe érkezett hullákon a sertéspestisnek valamikor jelen volt fenforgására utaló tünetek mellett *post mortem* jelenségek: „Chronische Schweineseuche mit acutem Nachschub“-ra voltak keresztelhetők; avagy azért, hogy a szélrózsa minden irányából bécsi hentések udvaraikon, szállásaikon, magánvágóhidakon összegyűjtött sertések valamelyikén élő, vagy holt állapotban a sertésvész tényleges jelenlétét megállapíthatták, azt egyszerűen magyarországi származásának deklarálván, *ha Szerbiából származott volna is*; avagy az okból, hogy a bacil. enisepticaemiae mikroskopice *valamely sertésből vettanyagban kimutatható volt s ily anyagot kísérleti állatba ojtva, ennek septicaemiában történt elhullásával végződött, vagy végre 5—8 stb. napra a kirakás után* kényszerült sertésnek tényleg sertésvészben szenvedett volta szolgált okul közsegeink közigazgatási járásának, kiviteli piacainkra sorrendben kimondott lezárására? Nem tudjuk, de nem is hihetjük, mert bármelyike is forgott légyen fenn előbbi momentumok közül a forgalmi tilalmak elrendelésére, kimondatott volna az osztrák belügyminiszter által egyuttal a disqualificaló és discreditáló szentencia saját szakközsegeire is.

Mert mikroskopos uton való kimutatása a sertésvész bacillusának egymagában époly kifogásolható kritériuma a ragályanyagának nálunk történt felvételére, mint a kisebb kísérleti állatok ojtásból történt elhullása. Hiszen köztudomásu, hogy a sertésvész bacillus egészseges sertésben is meg van orrszáj, garatnyálban s kisebb kísérleti állatokba ojtva, azok szeptikaemiás megbetegedésére is szolgáltathat okot. (Kitt.) Szerb származásu sertést pedig magyarországinak deklarálni a tévedéseknek non plus ultrája volna.

Messzire menne előbb idézett tételeknek tarthatatlanságát behatóbban tárgyalni, de nem is kívánunk velök bővebben foglalkozni, mivel csak feltételként állítanánk azokat oda, de egyébiránt teljesen meg vagyunk győződve

arról, hogy az osztrák stramm állatorvosok az igazsághoz mérten, a szaktudomány mai álláspontjához hiven ragaszkodva, mellékbefolyásoknak alá nem vetve magukat, kizárólag a szakértő álláspontjára helyezkedve mondják ki szakvéleményüket annyival inkább, mivel a társadalom, a közönség sujtóan elítélő véleményt mond vajmi hamar az illető eljáró szakközsegre, ha érdeke alaptalanul hátrányosan érintve van. Ha tehát az osztrák állatorvosok szakférfiaink egyikével tárgyalhatnak fenforgó esetek elbírálása tekintetében, gratulálniok kell a belügyminiszterük eme bölcse intézkedésének, mely az egyezményben kifejezésre jutott, mert elvonatnak általa azon ódium alól, mely addigi tevékenységüket meglehetősen homályba burkolta.

Mint fentebb már említettük, alig állott be hiány az Ausztria részéről reánk kimondott forgalmi tilalmak folytonosságában.

De ha kellő figyelemmel kísértük a forgalmi korlátozásoknak velünk szemben történt alkalmazását és kutattuk azt is, vajjon mennyiben volt kimondása jogos azokra a közsegekre vagy járásokra, a melyekben legjobb meggyőződésünk szerint hónapok óta sem a sertéspestis, sem a sertésvésznek hirt sem volt és mennyiben állhatja meg helyét a tapasztalt eljárás arra nézve, hogy hizlaldakból származó 120 kigrammon felüli súlyban levő sertésekre is kimondatott több ízben a kirakáskor talált hullák bonczolása után a döntő ítélet, melyet a származási helynek a forgalomból történt kizárása követett akkor, a midőn ezek a szállitmányok az eljáró szakértő közvetlen megfigyelése alatt állottak s azokban biztos tudomása szerint megbetegedési vagy elhullási esetek tényleg hónapok óta nem fordultak elő, vagy évek óta vészmentes volt a származás helye, sőt talán kizárólag a sertésvészben, pestisen átesett egyedek kizaltattak ott, s ilyenekből állott a szállitmány. Ha meggondoljuk továbbá, hogy az eljáró szakértő ép azért, mert jól ismeri a kirakáskor érvényesülő skrupulozisokat, a gazdaközönség, de saját jól felfogott érdekében is, a lehetőleg legnagyobb gondnal és körültekintéssel ejti meg berakás előtt a vizsgálatot, számotvetve ezenkívül működési körébe tartozó területnek állategészségügyi viszonyával is és még figyelemmel vagyunk ezenkívül arra, hogy a Bécsbe irányított állatszallitmányokból ellenőrző vizsgálat közben január hó 1. óta eltávolított és szorgos vizsgálat alá vett sertéshullákon egy esetben sem volt szellős vizsgálati állomáson, melyen át a legnagyobb forgalom van, megállapítható a sertésvész. de ha végre beavatva vagyunk az osztrák agráriusoknak *aknamiveltéibe is*, nem kell sokat kutatnunk az oly sűrűn egymást követett forgalmi korlátozások kimondásában szerepelt okok után, mert *tiszta kép fcszik*

A legjobb magvak legolesőbb beszerzési forrása

MAUTHNER ÖDÖN

(28.)

herczeg Ó kir. Fensége udvari szállítója **magkereskedése**

BUDAPESTEN, VI. Andrásy-út 23-ik szám. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

cs. és kir. udvari szállító, József főherczeg Ó es. és kir. Fensége udvari szállítója, a román király Ó Fensége udvari szállítója. Ferdinand bolgár fejedelem Ó kir Fensége udvari szállítója, a szerb király Ó Fensége udvari szállítója, Fülöp szász coburg-góthai

előttünk és elég élénk színek ecsetelték ennek háttérét is.

Egyáltalán különös viszonyban állottunk mi Ausztriával szemben. Kimondatott egyszerűen tulról az akadálytalan állatforgalmunkat készítő ítélet — bonczolás útján észlelt állítólagos sertésvész alapján, majd erre, majd arra a községre, járásra stb. — holott e helyek és kerületei a kívánt távolságban tényleg vérszentesek voltak és mi kénytelenek voltunk akarva, nem akarva elfogadni a tulról tényül elénkbe dobott azt az állítást, hogy emezen, vagy amazon szállítmányon sertésvést konstatáltak — a származás helye tehát fertőzött.

De minthogy a modern lét egészséges szervezetének törvényei szerint — a természet rendje is úgy kívánja, egy ítélet csakis az esetben emelkedhetik jogerőre a társadalom, a közönség az emberiség színe előtt, ha a tiltott cselekmény tényleges elkövetését, a bizonyító eljárás nyomán beigazolták találtatott, — az Ausztriával szemben fennállott helyzet megváltoztatásán kellett törekednünk, élünk kellett az egyezményben biztosította jogunkkal, az ellenünk emelt vádaknak a tények állása szerinti eloszlására, redukálására — közös ügyünk megvédelmézésére.

Földművelésügyi miniszterünk oly sokszor tapasztalt, körütekintő — gazdáink érdekeinek védelmére hozott gondos intézkedései közül a legsürgősebbeknek egyike volt tehát egy szakférfiúnak Bécsbe történt kirendelése és mi hisszük és teljesen bizunk abban, hogy az a legnagyobb odaadással fog igyekezni — hiszen eddig is tapasztaltuk — szakavatottan, mereven feladatához ragaszkodva nemkülönben ismert tapintatos magatartásával — továbbra is hivatását betölteni.

És ennek a kiküldetésnek kiegészítő részét képezi a földművelésügyi miniszter amaz intézkedése, mely szerint az Ausztriába vasuton irányított állatszallítmányok ellenőrző vizsgálatán esnek át — mielőtt a határt átlélik.

F. é. január hó 1. óta vannak folyamatban ezek az ellenőrző vizsgálatok az e czélra kijelölt Pozsony—Szőlős, Moson—Sopron s más közbeeső vasutállomásokon.

Az állategészségügyi főosztály vezetőjét, a ki ismert fáradhatlan, odaadó munkásságával ezen intézmény elvi kérdéseit is a leg-rövidebb idő alatt megoldásra juttatá illeti első helyen az érdem, hogy a földművelésügyi miniszter mezőgazdaságunk, állatkereskedelmünk érdekeit emelő ezen intentiója mielőbb gyakorlati érvényesülésre jutott és sikerült, vasuti vállalatok előzékeny közbejöttével az ellenőrző vizsgálatok akadálytalan lebonyolítását már január hó 1-ső felében biztosítani.

Ezen ellenőrző állomásoknak feladatát képezi az Ausztriába bővebb értelemben külföldre irányított állatszallítmányokat — a mennyiben a forgalom akadályozása nélkül az lehetségesnek bizonyult — felülvizsgálatnak alávetni, mielőtt a határt átlélik, illetve esetleges megbetegedésnek, vagy elhullásnak okát kényszerűsülés, illetve bonczolás útján megállapítani és a fennforgó jelenségek szerint a szállítmányt visszatartani, vagy akadálytalanul továbbítani.

Ily tehát semmiesetre sem lehet Ausztria állategészségügye veszélyeztetve a tőlünk kivitt állatszallítmányok által, mint azt egy utóbbi Reichsrathi ülésen hangoztatták s jóakaróink tulról oly sűrűn rebeszgetik, ha figyelmüket kiterjeszteni méltóztatnak arra is, hogy Magyarország állategészségügyi állapota összehasonlíthatatlanul kedvezőbb, mint Ausztriáé, akár Németországó és állategészségügyünk magas fejlettsége áll legalább is azon a niveaun, mint az övéké. Előbbi körülmény statisztikai adatok nyomán matematikai határozottsággal beigazolható, utóbbira nézve pedig irányadóak külföldi auctoritások bírálati.

De, ha mindennek daczára agítálni tesszik az osztrák agráriusoknak állatkivitelünk ellen s a W. Sandov. Zeitung f. hó 21-iki számában törhetlen ellenállásra hívja fel az osz-

trák képviselőket s elvtársait további aktióra biztatja azzal a kijelentéssel, hogy a magyar földművelésügyi miniszter f. hó 15. és 19-iki képviselőházi nyilatkozatai Ausztriában senkit sem ijesztenek meg, legyenek nyugodtak mi sem estünk kétségbe a Reichsrath határozata felett, annyival kevésbé nyugtalanít nevezett lapnak az a felhívása, melylyel törhetlen ellenállásra szólítja fel az osztrák képviselőket.

Grósz Emil,
állami állatorvos.

Első segély az állatok betegségeinél.

X.

A vétagokon előforduló betegedéseknek van még egy csoportja, mely a vétagok valódi végpontjában a *patákban* fordul elő.

A *paták* épségének jelentőségét minden gazda ismeri, de arra is rá vezetett benünket a tapasztalat, hogy épen ez a része az állati testnek leginkább ki van téve a sérüléseknek. Ez ugyan természetes, miután az állati testnek ez a szerv van hivatva a test súlyát hordozni és ez érinti a talajt közvetlenül. Már maga a talajjal való közvetlen érintkezés is nagyban fokozza a paták megbetegedésének esélyeit, mely aztán hatványozódik még az által, hogy házi állataink nem a maguk kényük és kedvük szerint mozognak, hanem a különböző életfeltételek és czélok szerint munkára kényszerítetnek.

A paták szövettani és bonczani szerkezete ezen fokozott és physically is megerősített, koptató használathoz van megalkotva s így az ösképződéskor is mintegy gondoskodás történt arra nézve, hogy a sérthetőség esélyeivel arányban legyen az ellenálló képességük is.

Ehez képest a *pata* tömör, élettelen, de rugalmas szarünemű anyagból áll, mely nem csupán a test hordozására, hanem a benne foglalt lágy részek védelméül is szolgál. Egészben véve tehát zárt tokot képez s kívül többé kevésbé sima felülettel, belül pedig finom lemezes fallal bír, mely a lágy részekkel teljes összefüggésben van. A szarutoknak az a sajátossága, hogy folytonosan ujul, folytonosan növekszik, az elhasználódás nagyobb aránya mellett is biztosítja épségét és így az állat használhatósága sem csökken a pata normális koptatása által. Mi után azonban a munkára használt házi állatoknál természet szerint jóval gyorsabb a kopás, illetve az elhasználás, mint az utánpótlás, a patak szükségképen védeni kell a tulságos elkopástól, mert ha nem védjük az állat hasznavehetősége nagyon korlátolt lesz. Ezen védelem okából történik nagyobb háziállataink patkolása.

A pata betegségeinek itt van mindjárt két fő oka, melyekből aztán folytatódólagosan következnek a többiek.

Akár a szükséges védelem hiánya miatt, akár a védelem megadása közben — a patkolás alkalmával oly gyakran történő tulságos faragás által — gyengítették meg a szarutalp, a pata lágy részei elvesztik természetes védő falukat és a külső káros behatásoknak egész sorozata éri őket. Az elvékonyodott talpfal mellett a hideg, a meleg, a talaj nedvessége, szárazsága, egyenetlensége stb. sokkal nagyobb mértékben hat a lágyrészekre, hogysen azok azt megbirnák. Ilyenkor aztán hamarosan fellépik a husos talp lobosodása, mely ha megfelelően nem korlátoztatik, a husos talpra is áttérjedhet, maga pedig a husos talp gennyedésbe mehet át, melynek aztán igen súlyos következménye szokott lenni.

A husos talp ilyenén lobosodását *talplobnak* nevezzük, ha pedig a lobosodás a husos talpra és a pata többi lágyrészeire is áttérjed, *patalobnak* vagy *patarokkantságnak* mondjuk a bajt.

Az ilyen erőmivi uton keletkező *patalob*, *talplob* vagy *sarokvánkoslób* tünetei némileg eltérők, de ezek az eltérések főképen a fájdalom fokára és az ebből eredő munkazavarra vonatkoznak és az állatok előzékenységének

különböző foka szerint jelentkeznek. Ezek és még más körülmények befolyásolják tehát a mutatkozó tünetek kevésbé vagy fokozott súlyosságát, minélfogva csak hosszas magyarázatokkal lehetne itt azokat a megkülönböztetéseket némileg érthetővé tenni, melyeket a szakember már egyszerű vizsgálat útján is megtehet. Ezekre a megkülönböztetésekre azonban a gazdának szüksége tulajdonképpen nincsen, miután az ő feladata csupán az első segélynek okszerű alkalmazásáig terjedhet ezeknél a bajoknál. Ha aztán a baj csak kezdetleges és a bajt előidéző ok mélyebben nem hatott, vagyis nagyobb szöveti roncsolódásokat nem okozott, akkor ezen egyszerű, de okszerű segélynyújtással is pár nap alatt jóvá tehető a baj, míg ha súlyosabb esettel áll szemben a gazda, akkor feltétlenül orvoshoz kell folyamodnia, miután ilyenkor többnyire a patán műtetet kell végezni.

A patának akármelyik részében van a lobosodás, az első segélynyújtása egyformán az egész patára kiterjed és így teljesen elegendő, ha a gazda képesítve van arra, hogy a patában fészkelő fájdalmat felismerje.

Ez pedig nem nehéz, mert az olyan állat, melynek a patájában fészkel a baj, a beteg patával nagyon óvatosan lép és ha a fájdalom a pata hegyfalán nagyobb, akkor a sarkára igyekszik helyezni a test súlyát, ha pedig a sarokfalon nagyobb a fájdalom, akkor inkább a pata hegyére támaszkodik. E mellett a beteg pata melegebb, szárazabb, mint az egészséges és vízzel leöntve sokkal gyorsabban szárad, mint amaz, sőt, ha a pata egyes részében van a baj góczpontja, a vízzel való leöntés által még ezt a góczpontot is felfedezhetjük, mivel a száradás ezen ponton kezdődik.

A vizsgálatnak további módja, a patának kézzel vagy fogóval való megszorítása, mely alkalmával vagy az egész pata területének fájdalmassága, vagy csak a sértés főfészkeének nagyfokú érzékenysége tűnik fel. Előbbi esetben általános, utóbbiban csak részletes lobosodás lesz jelen. Az ilyen fogóval való vizsgálat útján megtalált fájdalmas góczponton néha még a sérülést előidéző különösebb okokra is rátalálunk. Ilyen ok lehet a fentemlítettéken kívül a patkótörés, megnyílás, szegbehágás, vagy más idegen tárgyának erőszakos behatolása.

A főtörékvése azonban csak az legyen a gazdának, hogy lehetőleg bizonyosan megállapíthassa azt, hogy a baj a patában fészkel; erre pedig első sorban a járásnál észlelhető sántítás, a patának a lelépésnél való kimélése, a pata melegsége és a fogóval való vizsgálódás útján könnyen megkaphatja a tüneteket.

Ha azután ezzel tisztába jött, akár csak egyes pontjára, akár az egész területére terjed ki a pata érzékenysége, az első feladat mindig az lesz, hogyha patkó van az állat patáján, azt le véteti és nyomban át vizsgálattja a pata talpfelületét és békáját, (nyírját) még pedig ha tulságos kopásnak jelei nincsenek jelen, olyan módon, hogy a felületéről vékony réteget lefaragtat, mert csak így lehet megállapítani, hogy nem-e nyilazás, szegbehágás, vagy más idegen tárgyának behatolása okozta a bajt.

Ha ezek kizártnak tekinthetők, akkor egyszerű talpgyuladásra gondolhat, melyet vagy a patkó hibás fektetése vagy a talpnak más módon való tompa zuzódása idézett elő.

Nyilazás esetében már a patkó levételénél feltűnik a sértést okozó szeg kihuzásánál a nagy fájdalom, nem ritkán pedig a szeg kihuzása után vér vagy véresgeny tör elő a szeg által ejtett nyilásból. Megtörténik nyilazás esetén az is, hogy a sértést okozó szeg a kovács azonnal még a vasaláskor kihuzza és helyébe nem is ver másikat. Ilyenkor a szeg hiányára legyen figyelmes a gazda, különösen ha a sántítás a vasalás után pár nappal kezdődik.

Szegbehágás vagy más ideged tárgy-

nak a patatalpi részébe vagy a nyirba történő behatolása esetén, sokszor már az első tekintetre megtalálhatjuk a bajt okozó tárgyat, míg másokor ugyancsak kutatnunk kell utána, különösen, ha a béka egyik vagy másik oldalán, vagy szára között hatolt az be, és ha vékony tü vagy szeg okozta a sértést. Ilyenkor a szaruból egy rétegnek lefaragása lesz szükséges, hogy tiszta friss metszfelületet nyerjünk, melyen sokszor csak egy barnás vagy nedvező gombostüfejni pont jelzi az idegen tárgy behatolási helyét. Ha pedig maga a tárgy is benne van még a patában, akkor természetesen a faragó kés beleütözik.

Tompa zuzódásoknál vagy az ugynevezett *vérfojt*-nál a felső szaruréteg lefaragása után vörösbarna foltokat, majd véres, majd pedig (patkókelés) a sarok tájon bűzös, piszkos, keskes váladékot találunk.

Az ugynevezett *sarokvánk*os gyuladással — mely főleg olyan lovaknál gyakori, a melyek járásközben bevágnak vagyis mellő patájukat verik, — majd csak az egyik, majd pedig mind a két saroktáj duzzanatát találjuk, melynél már ujjali nyomásra is nagy fájdalmat árul el az állat.

A *nyirrothadás* könnyen felismerhető a nyir két szára közül előtörő igen bűzös, barnás, eves váladékról, mely sokszor a csüdhalás kezdetén a bőrt is felmarja, míg máskor, főleg a bajnak hosszabb ideig történő elhanyagolása után, a nyir szövete a középső barázdában teljesen szétroncsolódik és a husos vagy sejtesnyir is lobosodásba megy át, mi mellett piszkos, rothadó anyagok szívódnak fel és a nyirkevények lobosodása is fellép. Ilyenkor már nagy a fájdalom és a pártaszéltől a térdig vagy csánkig terjedő vizenyős daganat jelzi a baj előrehaladottságát.

Mindezek mellett téli időben, hegyes patkósarkok használata mellett igen gyakran előfordul még a patákon az ugynevezett *pártatiprás*, mely, mint a neve is mutatja, ugy keletkezik, hogy vagy az állat maga, vagy a társa a hegyes patkósarokkal rálép a pártaszélre, s a patkó sarok a behatás erőssége szerint kisebb-nagyobb fokban megsérti azt. A sértés foka szerint van aztán első, második és harmadfokú pártatiprás, melyek közül természetesen az első fokú legenyhébb s a harmadfokú a legsúlyosabb.

A legtöbb esetben igen könnyen veszik ezt a bajt és ez az oka, hogy oly gyakran válik végzetessé. A könnyen vevés alatt nem épen azt értem, hogy nem fordulnak kezeltetése miatt azonnal orvoshoz, — noha a második és harmadfokú pártatiprásnál ez volna a legokoszerűbb eljárás, — hanem azt, hogy ennek szokásos házi kezelése a lehető legokoszerűtlenebbül történik és éppen ezen okszerűtlen kezelés folytán keletkezik a hónapokra terjedő és akkor is csak tökéletlenül gyógyuló patabajok rengeteg nagy száma. J.

(Folyt. köv.)

Burgonya vetőgumók páczolásáról.

A „Deutsche landw. Presse“ című német gazdasági szaklap egyik régebbi számában igen érdekes közlemény jelent meg Dr. Franktól, melyben a berlini növény-élet és kórtani kísérleti állomáson a burgonya-vész elleni védekezésre vonatkozó s hosszas kísérletezések után teljesen célhoz vezetőnek bizonyult eljárását ismertette.

Ismervén a peronospora inf. nevű élősd gomba által előidézett gumó-rothadás óriási kártételeit a dolog rendkívül érdekelt s éppen ez okból a Dr. Frank nyomán még az 1898 évben magam is végeztem kísérletet s azt a múlt évben megismételtem. Ugy vélem, jó szolgálatot tesznek burgonyatermeléssel foglalkozó gazdáinknak, ha ezen ismételten végzett kísérlet eredményét s e közben tett észrevételeimet, megfigyeléseim nyilvánosságra hozom. Szükségesnek tartom azonban megelőzőleg Dr. Frank eljárását részletesen ismertetni.

Kiindulási pontja az volt, hogy, ha a buza vetőmagnak rézgálicz oldatban páczolása által a magvakra tapadt üszög-sporák megsemmisíthetők s ez uton az üszög ellen a sikeres védekezés lehetséges, talán épen ugy kivihető lenne egy hasonló eljárással a burgonya vető-gumók felületén feltalálható peronospora csirmagvakat elpusztítani ezzel a különben sikeres, de költséges permetezést mellőzhető, a burgonya-vészt egyszerű és olcsó módon leküzdeni. Felmerült különféle kérdések előleges eldöntésére 5 éven át folytatott különböző irányban u. n. előkísérleteket. Első sorban azt kellett tisztába hoznia, hogy minő páczoló anyagot, milyen koncentrációban alkalmazzon.

Tekintettel arra, hogy a buza-mag csiráját és egész tartalmát körülfogó kemény védőburok egy erősebb páczoló anyag használatát megengedi, míg a burgonya-gumó husos tömegét és zsenge csiráját csak egy laza szövötű vékony héj védi s így edző, maró behatásokkal szemben kissébb ellenálló képességet tanúsíthat, a buza csávázásánál használt tiszta rézgálicz oldat alkalmazásáról le kellett mondania. Megfelelőnek mutatkozott azonban a kevésbé roncsoló hatása u. n. bordói lé vagyis a rézgálicz és az oltott mész együttes használata.

Annak megállapítására, hogy minő erősségű oldattal érhető el a peronospora sporák alapos megsemmisítése s e mellett burgonya-sporák megkímélése — szintén egy előkísérlet adott módot, a mely szerint a 2%-os bordói lé célhoz vezetőnek bizonyult. Ennél erősebb, igen sok burgonya-csirat is megsemmisített, a gyengébb pedig nem volt elég hatásos a gombaspórák elpusztítására.

Ezzel kapcsolatban azt is tisztáznia kellett, hogy a kívánt hatás elérésére mennyi ideig kell a gumókat az oldat behatásának kitenni, vagyis mennyi ideig tartson a páczolás. A 10 órai idő nem volt eléggé megfelelő. 20 órai páczolás már hatásosabbnak bizonyult, míg végre a 2%-os oldat 24 órán át tartó behatását találta teljesen megfelelőnek. Első kísérleteinél a páczolást közvetlenül a gumók kiültetése előtt eszközölte, a midőn azoknak a csirái már életre kelt, — fejlődésnek indult állapotban voltak. Itt azonban azt tapasztalta, hogy igen sok csira elhalt, a mit a gyenge csirák érzékenységének s ezzel szemben az oldat maró hatásának tulajdonított. Másfelől meg arra is kiterjesztette figyelmét, hátha a gomba-spórák elpusztítását bevezetett páczolás után a gumókról az oldatot tiszta vízzel lemosva, leöblögetve, ezzel a csirák megmenthetők lennének. Ez tényleg eredménnyel is járt.

A végzett előkísérletek eredményei alapján s az azokból nyert tájékoztató adatok figyelembe vételével a következő főkísérletet végezte, a mely, mint látni fogjuk, szép sikerrel járt. 3 egyenlő nagyságu parcellán kiültetett május hó 3-án mindeniken 550 drb. burgonya-gumót és pedig I. számú parcellán páczolás nélkül; a II. számú parcellán 2%-os bordói lében a kiültetés előtt 6 héttel 24 órán át páczolt s azután megmosott és megszártott gumókkal; a III. számú parcellán közvetlen kiültetés előtt 24 órán át 2%-os bordói lében páczolt s azután megmosott gumókkal. — A termelés eredménye a következő volt.

I. parcellán 550 gumóból csirázott 546, termett 138 kiló nagy gumó, 22 kiló apró gumó, perenosporás volt 41 hajtás.

II. parcellán 550 gumóból csirázott 539, termett 219 kiló nagy gumó, 19 kiló apró gumó, perenosporás volt 33 hajtás.

III. parcellán 550 gumóból csirázott 337, termett 106 kiló nagy gumó, 9 kiló apró gumó, perenosporás volt 15 hajtás.

Ezek szerint tehát a korábban — az ültetés előtt 6 héttel — páczolt vetőgumók a nem páczoltakkal szemben 81 kiló termés-többletet adtak, míg a kiültetést közvetlen megelőző vagyis késői páczolással szembe áll-

litva a többlet 113 kiló tett ki. A III. számú parcellán 202 gumóval kevesebb csirázott, mint a II. számú korábban páczolt gumókkal beültetett táblán s ez utóbbin csak 7 gumóval kevesebb csirázott, mint az I. parcellán. A korai páczolás termés többlete határozottan a helyesen és megfelelő időben végzett páczolás javára irandó.

Ezek szerint a Dr. Frank által nagy körültekintéssel s hosszas kísérletek alapján megállapított páczolási eljárás alkalmazása arra képesít, hogy a burgonya-rothadást előidéz s a gumokra tapadt gomba-sporákat megsemmisíthetjük s így a rendes életműködést bénító, akadályozó tényező eltávolítván ezen védekezési eljárás nagy haszna egy jelentékeny terméstöbbletben nyilvánul.

Igen természetesen valamint buzánál az üszög, épen ugy burgonyánál a rothadás minden páczolás dacára mégis felléphet, mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy ezen növénybetegségeket előidéz s csirmagvak a talajból vagy más uton is a növényekhez férközhetnek. Ezt mutatta a Dr. Frank kísérlete is a mennyiben az I. számú parcellán észlelte a betegség fellépését 41 növény száron beteg gumót talált 240 kilót.

II. számú parcellán észlelte a betegség fellépését 33 növény száron, beteg gumót talált 190 kilót.

III. számú parcellán észlelte a betegség fellépését 15 növény száron, beteg gumót talált 175 kilót.

Ezen adatokból kiviláglik egyúttal az is, hogy a betegséget előidéz s gombaspórák nagy része a gumók felületére tapadva, onnan jutnak a növénybe s a talaj útján vagy más módon történhet infectio csak kissébb mérvű lehet.

Intelligens gazda egy ilyen védekezési alkalmazásánál tisztában kell legyen a dolog lényegével, számot kell tudjon adni önmagának, hogy ezt vagy amazt miért cselekszi épen így és miért nem másképen, mert csakis így képes a kivitelnél helyesen eljárni s súlyt fiktetni arra, a mi fontos. Ezért tartottam szükségesnek a Dr. Frank kísérleteit a fennebbiekben részletesen ismertetni. És most áttérek az általam végzett kísérletekre.

Ezen sok esetben rendkívül nagy károkat okozó növény-betegség elleni védekezés nagy horderejét felismerve s azt a gyakorlatban is kipróbálni óhajtván a Dr. Frank által ajánlott védekezési eljárást — mint fennebb is említém — egymásután 2 éven át alkalmaztam a következő előírás szerinti kivitelben 200 □ öl területnek megfelelő vetőgumót 5 héttel az ültetés előtt egy nagyobb kádban előre elkészített 2% bordói lébe*) helyeztem oly formán, hogy az oldat a gumókat teljesen ellepte. 24 óra elteltével a bordói léből kiszedtem s egy tiszta vízzel telt félig telt kádban folytonos kavarással és az öblögető viznek párszori változtatása által jól lemosattam. Ezután szellős, száraz helyen, vékony rétegben elhelyezve szikkadni hagytam. Az ily módon páczolt gumókat azután az ültetés ideje elérkeztevel a 200 □ öl kísérleti parcellán elültettem. Ugyanakkor a közvetlen közelben egy másik 200 □ öl területet, egyenlő mennyiségben kimért páczolatlan gumókkal beültettem. Mindkét parcella talaja ugy termő erő, mint más tekintetben is teljesen egyenlő volt s egyforma művelésben s ápolásban részesülvén teljesen kizártnak tekinthető, hogy a termés eredményére más befolyások érvényesülhettek volna. A minden tekintetben szigorú pontossággal végzett s egymásután kétszer megismételt kísérleten átlagos eredményét — 1 cat. holdra átszámítva — következőkben ismertetem.

Páczolatlan gumók után termett: 26

*) Bordói lé legegyszerűbb készítés módja: 100 liter vízhez veszünk 2 kiló rézgáliczot s azt porrá törve egy ritkás váson-zacsokban a vízbe súlycsúzzuk. 4-5 óra alatt a rézgálicz feloldódik. Az így készült oldathoz folytonos kavarással hozzá öntünk frissen beültetett termésből két kilót.

mmázsa nagy gumo, 10 mmázsa apró gumo, 5 mmázsa rothadásos.

Pácztolt gumok után termett: 49 mmázsa nagy gumo, 12 mmázsa apró gumo, 2 mmázsa rothadásos.

A pácztolt gumokkal beültetett területen a hajtások már június hó folyamán sokkal üdőbb, erőteljesebb növekedést mutattak, mint a nem pácztolt gumok hajtásai. Az időjárás mindkét kísérleti évben nem volt tulságosan nedves és így bátran feltehető, hogy az elősdi gombák fejlődésének kedvező nedvesebb időjárás mellett a termés eredményébeni különbözet a pácztolás javára még nagyobb lehetne. Ezek után a burgonya vetőgumók ily módoni pácztolását, mint a burgonya-rothadás ellen igen alapos védekezési módot saját kísérletem és megfigyeléseim alapján is igen ajánlhatom a gazdaközönség figyelmébe.

Hogy a burgonya fejlődése közben zöld részeinek bordoi lével permetezése által is lehet ezen növénybetegség ellen sikeresen védekezni, mindnyájan tudjuk. De azt is kell tudnunk, hogy a permetezés sokkal költségesebb, a munkások megbízhatóságának kiányában nem végezhető a nélkülözhetlen pontossággal s így azután a kívánt hatás nem is lesz elérhető. A gumok pácztolását ellenben egy igen egyszerű, olcsó s végrehajtásában kevés felügyelet mellett a munkások megbízhatóságától nem függő védekezési eljárásnak tartom.

Óhajtható volna, hogy a gyakorlatba átültethetés szempontjából mások is minél többen kipróbálnál s az elért eredményt gazdátársaink okulására annak idején nyilvánosságra hoznák.

Várady Géza.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

A szőlőfürtök kibogyózása által tudvalevőleg elérhetjük azt, hogy a megmaradó szemek sokkal szebben fejlődnek. A „Journal of Horticulture” szerint e műveletnél a következő szabályok követendők: 1. A fürtöt a balkézzel a fürt nyelén kell megfogni és a bogyókat érinteni nem szabad. 2. A bogyózást mindig a fürt vállánál vagyis a nyél alatt kell kezdeni és innen tovább haladni. 3. Legelőször a fürt belsejéből kell az apró és rosszul fejlődött bogyókat kicsipkedni. 4. Azokat a bogyókat kell meghagyni, melyek a legnagyobbak és a legkedvezőbb helyzetűek. 5. A meghagyott bogyók átlagos távolsága 18 mm. legyen. 6. A fürtöket akár fejünkkel, akár egyébként érinteni óvakodjunk, mert a hamvasztott bogyók nem tetszetősek. 7. A bogyók nyelecskét rövidre kell lemetszeni. 8. A bogyózó ollót tisztán és kellően élesítve használjuk. 9. Az ollóval a fürt tulsó oldalán álló bogyókat a fürtön át nyulkálva nem szabad kimetszeni, mert a közbeneső bogyók megsérülhetnek. 10. Legelsőbben is a legnagyobb bogyóju fürtökön kezdjük a ritkítást. E szabályokhoz hozzátelhetjük, hogy a ritkítás ideje — akár a hajtásokban, akár a lugásokban — akkor jött el, midőn a bogyók átlagos nagysága a kendermag-nyulserét méreteivel egyező.

Mézbor szőlővel. Calixte Moulin mézbor-készítési kísérletei eredményét a Revue Internat d'Apicultureben teszi közzé. Kétségtelenül érdekes lesz ezt a mi méhészeinknek is megismerni.

„100 literre számítva vettem, hogy kellő színű és zamatu legyen s erőssége 20 fok legyen, 65 liter vizet, 18 kiló mézet, 40 kiló igen érett Alicante szőlőt. Azt hiszem azonban, hogy más festő szőlő is, hasonló mennyiségben használva, közel ugyanazt az eredményt fogja adni. A kevésbé színezők pedig világosabb, de ép olyan jó bort adnak.

Igen jó könnyű bort (6 fokos) készítettem, ha 80 liter vizre 15 kiló mézet és 10 kl. fehér szőlőt adtam. Azt valószínűleg mindenki tudja, hogy ezen bor 100 literre, hogy erőssége egy fokkal emelkedjék, 2 kilóval több mézet kell venni.

Elég jó mézbort készítettem olyan sűrű mézes vízből is, melyben a friss tyuktojás nem süllyedt le. Hogy az alkoholos erjedést elősegítem, egy részéhez literenként 5. gr. Gastinesót, a másik részéhez néhány kiló szőlőlevét adtam. Az utóbbival jobb volt az erjedés.

Mézboraimat mindig úgy készítem, hogy egy kiló mézre veszek 2—2½ kiló szőlőt. Mindig 14—15 fokos bort kaptam.” M. K.

A tenyészbikák igazása. Sok gazdaságban a tenyészbika télen-nyáron át az istállóba van kötve és csak akkor hagyja el állását, mikor hágnak vele. Ezen folytonos istállózásnak következménye azután az, hogy az állatok teste elveszti rugékonyságát, sőt hogy az állatok elvesztik szelidségüket és veszályossá válnak az emberre. A bika élénk vérmérséklete nem tűri a folytonos leláncolt-ságot és az istállóban unatkozva, esetleg gyerekektől vagy a cselédségtől ingerelve, mindenféle rossz szokást ölt magára, sőt vaddá is válik. Amellett szokás a bikát jól tartani, a miért is csakhamar elnehezedik; lustán hágnak és tapasztalat szerint potenciája is csökken.

Ennek következménye azután, hogy a legtöbb bika már 3—4 éves korában a vágóhidra kerül, mi nemesebb drága apaállatnál nagy baj. Ehhez járul még, hogy tapasztalat szerint a fiatal apaállatok átörökítő képessége kisebb, mint az öregebbeké; mert az átörökítő képesség bizonyos korig emelkedik, azután újra csökken. A tenyésztőnek főcélja legyen tehát a legtöbbet érő bikákat lehetőleg sokáig használni. Minél tovább használható a bika, annál inkább lehet érte több pénzt adni, míg ha hamar kiküszöbölendő a tenyésztőből, a gazda nem hajlandó érte annyit áldozni.

Hogy a bika sokáig legyen tenyészképes, ezt egyrészt okszerű etetéssel, másrészt azáltal lehet elérni, hogy a bikának sok mozgást engedünk. Legjobb, ha igába fogjuk, vagy ahol ez nem lehetséges, kifutóba eresztjük. Természetesen a bikák igazásának nem az a célja, hogy vele valami munka elvégeztessék, hanem egyedül az, hogy a bika egészséges, jó husban maradjon. A mozgás folytán potenciája is tovább tart és így tenyészképessége is. Csak hogy a bikát körülbelül 1½ éves korában kell már az igába szoktatni, vénebb állat nem tűri az igát. Ilyenkor hamar beletörődik és sohasem lesz vaddá, hanem ha rendszeresen könnyebb munkákat végeznek vele, szelid marad.

Néha előfordul, hogy a bika sehogysem tűri magán a szerszámat; ilyenkor úgy szoktatható hozzá, hogy több napon át az istállóban rajta hagyjuk, míg beleszokik. Az igába szánt bikát mindig orrgyűrűvel kell ellátni, hogy könnyebben legyen fékezhető. M. Sz.

Takarmánykel elnevezése alatt egy új s eddig még alig ismert növényvarietást kezdenek az ország délnyugati részében felkarolni, s a terméssel elért sikerek remélni engedik, hogy a növény általánosabb elterjedést fog nyerni, a mit egyébként meg is érdemel, mert nagy tápértéke, a tej kiválasztásra gyakorolt kedvező befolyása, a talaj iránti igénytelensége, egyes varietásainak a klíma iránti érzéketlensége, s a nagy terméshozama mind oly körülménynek, melyek különösen nagyobb tehenészetel bíró gazdaságokban előnyül hozható fel. Különböző varietása közül különösen az elágazó és a fodros leveleűek kedveltek. Termesztésénél úgy járnak el, hogy a melegágyban nevelt palánták május hó első napjaitól kezdve egész május hó derekáig 50 centiméter sor s ugyanannyi növénytávolságra ültetnek ki. Június hó folyamán a kapálást s júliusban a töltögetést eszközlik. Ott, a hol fejlődésben kissé elmaradt volna, ugyancsak június folyamán az egyes tövek körüli megporhanyított földbe homokkal vagy finom földdel kevert chilistléromot hintenek el, s ugyanakkor a rovarok által elpusztult egyedeket is pótolják. Augusztus dereka táján már szedhető levele, s e szedés a késő őszig 3—4 ízben is folytatható.

IRODALMI SZEMLE.

Hazai lapokból.

A „Köztelek”-ben a burgonyatermesztési kísérletek jelentőségéről ír Jattka Ferencz. Kétségtelen, a buza megolcsóbbodásával új termelési ágak után kellett nézni s ez alatt a kényszer alatt fejlődött cukorrépa-termelésünk és a búzának kedvezőtlen árviszonyai fogják burgonyatermelésünket is az öt megillető helyhez juttatni mezőgazdaságunkban. A burgonya prosperálásának főfeltételei a megfelelő klíma, a jó talaj, helyes művelési mód. De ezeken kívül a mi azok hatásos összműködésének sine qua non-ja, a klímának és talajnak megfelelő burgonyafajtának a termesztése, hogy a nagyban való termelésnél megadja a várható jövedelmet. A burgonyatermesztési kísérletek tehát elkerülhetetlenül szükségesek, mert ez által puhathatjuk ki a talajunkhoz és klímánkhoz mérten nagybani termelésre legalkalmasabb burgonyafajtákat. De ebben a tekintetben még nagyon elmaradtunk vagyunk. Nemcsak ilyen kísérletekkel nem igen foglalkozunk, de még a fajták jószágára, értékére nézve is csak külföldi kísérletek eredményeit tudjuk. A gazda tehát, ha maga nem tesz kísérleteket, csak összehasonlításokat tehet, ami ugyan nem olyan értékes, de mégis hasznos. Az ilyen kísérletekben nem egy-két, hanem csak több évi átlagtermés irányadó. Kísérletezésre pedig nem a napjainkban felburjánzott számtalan fajta, hanem valamelyik ösmert jó fajta, pl. Agneli „magyar kincse” használtassék. Legjobb a hozzánk legközelebb eső kísérleti állomásról a vetőmagot beszerezni, melynek talaja is a leghasonlóbb a mienkhez. A burgonyánál persze a keményítő-tartalom a főszempont és ez fajtalajdonság, tehát átöröklődő. Ami a burgonya trágyázását illeti, elv az, hogy „gazdasági bínnnek róható fel, ha a burgonyát direkt istállótrágyába nem ültetjük.” A kísérleteknek még a permetezésre is ki kell terjedni, mert cikkiró tapasztalata, hogy a permetezéssel a terméshozam és a keményítő-tartalom is csökken.

A „Borászati Lapok”-ban a téli időjárásról és a zöldajtványok teleléséről kapunk tájékozást. A szőlősgazdák az idén a szokottnál is később nyithatták meg szőlőiket. Megtörtént a metszés, mely az első symptomákat szolgáltatja az új évad terméskilátására nézve.

Az enyhe, csapadékbán rendkívül dus téli időszak a vesszők állapotára az ország tulnyomó részében nem volt kártékony behatással. Panasza csak az alföldi gazdáknak van néhol okuk, a hol a földdel be nem takart vesszők rügyei bizony a novemberi ólmosesők folytán többnyire elpusztultak. A bakhátak oltalma alatt azonban itt is elég szépen teltek a rügerek.

Több panaszt hallani a zöldajtványok telelésére nézve. A negyedfél hónapig tartó szakadatlanul nedves időjárás, melyet tartós dermesztő hideg hosszabb időre soha sem szakított meg, az agyagföldben eltemetett zöldajtványokra aligha volt előnyös. Képesek voltak-e ezek a szakadatlanul sáros nyirokban beérni, rügyeik nem pállottak-e ki, forradáshelyök nem vette-e magába a rothatás mikroorganizmusait, a minek az lesz a következménye, hogy az idén újra a jól forradt és elég erősnek látszó zöldajtványok 20—30 és több százaléka már az első esztendőben haszontalannak bizonyul, ezen kérdések eldöntését aggodva várják Dunántul és Zemplénben egyaránt.

A zöldajtványokra három év óta kedvezőtlen volt az időjárás és ez az a nagy csalódás, mely a magyar szőlőrekonstrukció minden igaz barátjára várt, a ki a mi éghajlatunk alatt ezen felújítási módtól remélte az egyedüli üdvösséget. Fejérmegyében több évi haszontalan kísérletek után a legtöbb közszéni teljesen felhagytak a zöldajtással, a Tokaj-Hegyalján, mely pedig szintén a fásajtásnak

teljesen hátat fordított, hasonló szomorú tapasztalat gondolkodóba ejti az ujonnan telepítőket.

A „Földmivelési Értésítő” e heti számában is részletesen kimutatja az állatbetegségek elterjedtségét hazánkban. Ez az összeállítás eklatáns czáfolata azoknak a Lajtán tuli gyanúsításoknak, melyekkel nem éppen altruizmusból állategészségügyünket illetni szokták. A sertésvész 244 községben, a mult hetinél 6 községgel kevesebben van. A lépfene, a veszettség, a takonykór mind fogyóban vannak. Kedvezőtlen az az egy tünet, mely a Nyitra-megyében lévő nagytapolcsányi járásban mutatkozott, a hol egy községben a ragadós tüdőlob föllépett. Az erdélyi állategészségügyi állapotok jobbák az átlagosnál, a minek bizonyossága az is, hogy a legjobban elterjedt betegséggel, a sertésvészszel fertőzött 244 község közül a mi országrészünkre csak 29 fertőzött község esik.

A „Kertészeti Lapok”-ban azzal a jelszóval, hogy „az idő pénz” rámutat arra, hogy nálunk mennyi idő és mennyi pénz vész el az által, hogy a világversenyen minden nemzetnél később érünk be. Nálunk elébb az kell, hogy csodákat halljunk egy-egy új termelési ág, vagy termelési mód hasznosságáról és mi akkor szánjuk rá magunkat erre, mikor a többiek már óriási jövedelmet huznak ebből. Így van ez az almatermelésünkkel is. A masánszki, szercsika s egyéb fajok magastörzsű fájáról 10—15 év előtt nem igen várhatunk termést, míg tudjuk, hogy vannak 2 lábnyira megnőtt almafa ojtványok, melyek már telve vannak gyümölcsöcsel. Hazai gyümölcstermelésünk érdekében iparkodjunk tehát mi is ezeket az érdekes fajokat minél előbb meghonosítani. Ilyen fajok: a „Bismarck”-alma, egyike a legszebb gyümölcsöt legtermékenyebben termő fajoknak; a bámulatos termékenységi és gyönyörű almát termő „Cellini” faj; a jól elálló angol „Stirling Castle”; a fölséges, kalvillhoz hasonló zamatu „Sárga áttetsző” oroszországi, nagybani termelésre kiválóan alkalmas koránérő; a zömök, edzett fajú „Korobowka” és még a régi fajták közül a Bereczki Máté által is említett rendkívül bőven termő „Kierwi izletes alma.” Meg van adva tehát a lehetőség a jövedelem okszerű fokozására, csak a kínálkozó kedvező körülményeket nem kell zsebbe tett kezekkel elszalasztani.

A „Méhészeti Közlöny”-ben a méheknek áprilisi és májusi gondozásának leírását találjuk. Első sorban arra ügyeljünk, hogy a mint a család fejlődik, költőfészket is fokozatosan bővítsük munkás lépek beadogatásával, mert, ha csak kezdéssel bővíjük lakásukat, tömérdek herés lépek fognak építeni, holott ebből elég 1—2 is. Ha kész munkáslépünk nincs, műlépek használjunk s ezt könnyebbség okáért a fiasítás mellé helyezzük el úgy, hogy lehetőleg az ablak mellé mézes lépek kerüljenek. Az áprilisi szeszélyes időjárás hüvösebb napjaiban ügyelni kell arra, hogy élelemben hiányt ne szenvedjenek a méhek, mert ilyenkor sok mézet elfogyaszt a költés. De nemcsak méz, hanem hárommnyi víz is kell a méheknek és ilyenkor kaptárban itassuk. $\frac{1}{4}$ rész mézből és $\frac{3}{4}$ rész vízből készített italt a kaptárba, akár a lépbe öntve, akár sekélyes edényekben esténként be kell adni. Mikor jó idő beálltával a méhes előtt a heréköltés fedőit, a kerek pilléket kihányva találjuk, ez jele a rajzásához való kívánságnak. Jó idő kell még és készülődő anyák. A mely családnak fiasításos anyagolcsói nincsenek, az rendszerint nem is rajzik. A rajzásnál arra kell ügyelni, hogy a raj anyátlan ne maradjon, a mit onnan tudunk meg, ha a raj építése meg akad, vagy herelópeket és anyagolcsókat készíttet. A rajnak befogása után jó mézes és fedetlen fiasításos lépek adni, ez az árvaságtól és elszökéstől való, amaz a netáni kedvezőtlen időben megóvjaa a családot az éhenhalástól.

—r—ő.

Külföldi lapokból.

A ménes kiegyenlítése. A lótenyésztés jövedelmezőségének első kelleke, hogy olyan csikókat nyerjünk, melyek a tenyészcélnek megfelelnek és a maguk nemében a lehető legjobbak. Hogy ezt elérhessük, tenyészkanczáinkat gondosan tanulmányozni kell, hogy megállapíthassuk, milyen mént használjunk azok földözésére. És sajnos ez a tanulmányozás és az okszerű földöztetés a legtöbbször elmarad. Sokszor olyan tenyészkancza anyaggal van dolgunk, mely kiváló tulajdonságokkal bír és mégis azt látjuk, hogy — különösen a kisebb tenyésztők. — csak úgy találmra földöztetik ezt mindenféle ménekkel. Nem is kérdezik maguktól, hogy mit akarnak elérni, csak vizik a könnyű kanczát földözteni nehéz ménhez, a melegvérűt hidegvérűhöz. Egy másik tenyésztő vadászlovat akar nevelni és könnyű tüzes kanczáját elviszi egy teherhordó fajtát produkáló Shire ménhez. Így nem lehet eredményhez jutni s mig az okos tenyésztéssel nyerhetett volna 800—1000 koronás csikót, a formátlan és elegyes vérű csikó nem ér többet 400—500 koronánál. Megint más tenyésztő a meglevőnél valamivel nehezebbet akar elérni és a helyett, hogy a középnehézségűvel akarná a kívánt minőséget elérni, a szélsőségekben keresi azt. Hogy ilyenképen mégis vannak jó minőségű könnyű lovak, az a véletlenség dolga, annak a véletlennel, hogy a megföldöztetett kancza néha erősebb átörökítő képességgel bír, mint a földöző mén. De biztos eredményt csak gondos és okos kiválasztással és keresztezéssel, de nem hübelebalázs módjára folytatott változtatásokkal lehet elérni. (Agricultural Gazette.)

Rovarak pusztítása a hő által. A növényzetre kártékony mindenféle rovarok irtása a meleg által sokkal könnyebben és alacsonyabb hőfok mellett történhetik, mint azt sokan gondolják. A gabona-zsuzsokot pl. két perczig tartó 50 fokos meleg, a borsó-zsuzsikot 5 perczig tartó 60 fokos meleg megöli. Ezt tehát hasznos lenne a gyakorlatban is alkalmazni, különösen tekintve azt, hogy a száraz meleg a rovarok petéinek és a gombák spóráinak elpusztítására is alkalmas. És ez annál nagyobb jelentőséggel bír, mert a gabonafélék legtöbbje a melegnek elég ellenkező képességgel bír, és a tengerit kivéve 100 fokos melegben csirázóképességük el nem vész. Így például a Jáfet buza egy óráig hőnek kitéve a következő csirázóképességet mutatott:

105°	melegítés után kicsirázott	97%
110°	„	97%
115°	„	95%
120°	„	56%
128°	„	4%

Ha tehát a magvakat néhány perczig csak a megfelelő melegnek tesszük ki, megszabadítjuk az állati és növényi elősdiéktől, a nélkül, hogy a csirázóképességüknek ártanának, sőt a száraz melegben való kiszáritás nagyban emeli gyakran csirázóképességüket. Ez tehát olyan dolog, melylyel kísérletet tenni érdemes volna minden gazdának. (Journal d'agriculture pratique.)

Talaj és klíma befolyása a cukorrépa-magra. A cukorrépa edzettsége és igénytelensége manapság, a gyakran egyoldalú tenyésztésnél nagy szerepet játszik, mert ez bir a legnagyobb befolyással a cukortartalomra, mennyiségre és a cukoreredv tisztaságára. Jó talajban és kedvező klímánál való tenyésztése a magrépának az alapja a kívánt jó tulajdonságoknak. De sok cukortermező az edzettséget teljesen figyelmen kívül hagyja és csak ott tartja azt hasznosnak, ahol silányabb talajon akarnak répát termelni. De a dolog nem így áll. Természetes, hogy nem minden évben fognak a jó talajban az edzett mag jó tulajdonságai érvényesülni, de nagy előny már az is, hogy minden két-három évben az olért jobb termés a mag edzettségének köszönhető. Együttal bebizonyult az is, hogy egy kedvezőtlen viszonyok között tenyésztett magrépa

kedvező viszonyu talajba ültetve a lehető legjobb termést képes adni, daczára annak a másik föltevésnek, hogy miután kedvezőtlen viszonyok között a magrépa nem tud kellően kifejlődni, nem is lehet képes tökéletes magot produkálni. Mert kísérletek mutatták meg, hogy egy nagyon jó cukorrépa talajba öt különböző, jobb és gyöngébb viszonyokból kikelt magvak ültetésénél, egészen kedvező időjárás mellett a cukorrépa termése és a cukortartalma egyenlő volt, rosszabb időjárásnál pedig a rosszabb viszonyok alatt nyert mag még előnyösebb volt. Tagadhatatlan tehát, hogy minden viszonyok között edzett répamaggal termeljünk répát (Deutsche Landwirtschaftliche Presse.)

A takarmányárpa mint tejelő-takarmány. Mig a sörárpánál a főszű a keményítőliszten van, addig a takarmányárpánál a proteintartalom a fő. Keresztülmetszve az árpaszemet, a sörárpa metszési lapja szép fehér, lisztes, mig a takarmányárpaszem metszési lapjának üveges törése proteingazdagságra mutat. Nagyon szépen lehet ezt a Hanna és a Chevalier árpanál látni, mely utóbbi igen jó takarmányárpa. A proteindus takarmányárpa a hizlalásnál nagyon jó, disznóknak különösen jó takarmányul, de a tehennel etetve, a tejet zsirban szegényebbé és higabbá teszi, a nélkül, hogy a mennyiséget növelné. Legföljebb gyermekeknek szánt tej termelésénél jó a takarmányárpa, mert a tej cukortartalmát emeli. De egyébként tehennel nem ajánlható takarmány (Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.)

É.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató-választmánya 1900. évi április hó 30-án, (hétfőn) d. u. 4 órakor rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja.

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Mult III/22-iki ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Jelentés a pénztár márczius havi forgalmáról.
3. Miniszteri leiratok:
 - a) a gazdatiszti törvényjavaslatról;
 - b) a párisi kiállítás ügyében;
 - c) a gazd. munkás közvetítés tárgyában;
 - d) a külföldi gazd. szaktudósítókról;
 - e) kisgazdák nyári tanulmányutjairól.
4. A sepsi-szentgyörgyi jun. 5-iki gazdaértekezlet ügye.
5. Kiküldött bizottságok jelentései.
6. Ülés napjág beérkező tárgyak.
7. Indítványok.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” állatkiállítási és állattenyésztési szakosztályának végrehajtó-bizottsága 1900. évi április hó 23-án (hétfőn) d. u. 3 órakor rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja.

Az elnökség.

Tárgyak:

1. Mult, február 11-iki ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Kiállítási ügyek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Heti szemle.

A császári és királyi hadügyminiszterium a hadsereg élelmezési közegeihez rendeletet intézett, melyben utasítja azokat, hogy a hadsereg és annak lovai élelmezésére szükséges terményeket direkte a termelőktől beszerzendő, lépjenek érintkezésbe a termelő gazdákkal, illetve azok érdekképviseletével, hogy ajánlataikat a kellő időben adják be. Mindenesetre fontos az a gazdáknak, hogy figyelmeztet arra a határidőre irányítsák, mely az ajánlatok beadására meg lesz állapítva, mert olyan nagy fogyasztó szervezet, mint a hadsereg bizto-

síthatja őket terményeiknek méltányos áron való értékesítéséről. De másrészt ép a méltányosság szempontjából a hadsereg élelmezésének intéző körei kell, hogy a határidőt akkorra állapítsák meg, a mikor a gazdák próbacseplésüket elvégezték, a mikor az egész ország és a külföld terméseiről hivatalosan is világos képet nyerhettek, a mikor tehát már direktívák lehetnek az ár alakulását illetőleg. Abban a hitben, hogy országrészünk viszonyait tekintetbe véve a rozs és buza ajánlati határidejének augusztus 15-re, a zabnak augusztus végére való megállapítása a legkedvezőbb, e mellett foglaltunk állást.

*

Kisgazdák és mezői munkások kongregáltak április 17-én Budapesten. Senki ez országban nem fogja elvitatni a földmivelőktől azt a jogot, hogy szervezkedjenek, hogy gyűlőszenek, hogy saját speciális érdekeik mellett küzdjenek. De mikor azt látjuk, hogy ugyanazok a szociálista vezérek, a kik a fővárosi gyárimunkások sztrájkjait intézik, a kik sem nem értik, sem nem érzik a földmivelő szegény néposztály bajait, hogy ugyanezek akarják a földmivelőket is vezetni, akkor kétkedünk az ilyen szervezkedésnek a jogosultságában. Vagyontalan, szegény a gyármunkás és a földmunkás is. Szociálistának nevezik mind a kettőt. De a míg az első sem hazát, sem hazafiasságot el nem ismer, addig a parasztszociálista föld után sováro, a mit, ha meg tud szerezni, lelkes, szorgalmas hivatás lesz a hazának. Még ha vagyon ellen irányuló törekvése van is mind a kettőnek, ezt a két szociálista irányzatot egy kalap alá szorítani, ugyanazokra a vezetőkre bízni nonsens, mert akkor már nem a földmivelők érdekében van a szervezkedés, hanem a vezetőiben. S a mint a mesebeli császárnak ruhátlanságát egy gyermek merete csak kikijáratni, úgy egy tenyeres asszony magyarázta meg *Izrael Jakab* szociálista vezérnek *kézzelfoghatóan* az elvi differenciákat.

*

A kongresszuson főleg a csongrádvármegyei földmivelők panaszkodtak, hogy sem elég munkát kapni, sem földet szerezni nem tudnak a nagy uradalmak miatt, melyek legtöbbje hitbizomány. Érdekes ennek kapcsán a félhivatalos „Magyar Nemzet” híre, mely szerint a kormány előterjesztést tett a királynak, hogy a mennyiben új *hitbizományok statuálása* történnék, ez nemzetiségi és főleg az erdélyi részekre terjedjen ki, a hol az ilyen hazafias vezetőkre bízott hitbizomány hazafias missziót teljesítené. Ez tehát már hasonlít a Beksics „áthelyezkedési” theoriájához s hogy különösen a mi országrészünkben végtelenül erős bástya lenne a fokozatos eloláhosodás ellen, az kétségtelen.

*

Megemlékeztünk arról, hogy a földmivelésügyi miniszter *szaktudósítókat* küldött ki a ránk nézve legfontosabb piacokra, úgymint Németország, Franciaország, Románia és az Egyesült-Államokba, hogy a szaktudósító a tanulmányozására kijelölt országokban figyelemmel kísérje a mezőgazdasági termények és cikkek behozatali és kiviteli forgalmát, a vámintézkedéseket, a piacok konjunkturáit és minden olyan ránk nézve fontos ténykedést és intézkedést, mely a földmivelésügyi tárca körébe vág. A szaktudósítók jelentéseiket a miniszterhez terjesztik be, melyeket a miniszter a szak- és napilapokban fog jelentőségükhöz képest a gazdaközönséggel megismertetni. Az Erdélyi Gazdasági Együlethez intézett köriratban a miniszter megjegyzi, hogy „hatóságoknak, *szaktestületeknek s magán személyeknek* is módot kívánok adni arra, hogy gazdasági tárgyú és irányú, tehát nevezett szaktudósítói munkakörébe vágó s az illető szaktudósító működési területétől kijelölt országokra *netán óhajtott fölvilágosítások és adatok beszerzése céljából szaktudósítói tevékenységét igénybe vehessék*, illetőleg kikérhessék. Ily irá-

nyu megkeresések ennél fogva, a kívánt felvilágosítások és adatok tárgyának és céljának, mindenkor pontos és világos megjelölése mellett, esetről-esetre hozzám intézendők. Részemről igen fogok örüdeni, ha az érdeklődési körök szaktudósítói ily irányú tevékenységét minél fokozottabb mértékben fogják igénybe venni.” Megint egy intézmény, melynek megteremtése Darányi miniszter nevéhez fűződik, a mely előreláthatóan mezőgazdaságunk fejlődésére a legjótékonyabb kihatással lesz.

Spectator.

— **A szőlőtermelő kisgazdák segítése.** Darányi földmivelésügyi miniszter a szőlőtermelő kis existenciákat több irányban támogatja. Így a miniszter másfélmillió sima, 120,000 gyökeres ojtványt ingyen osztott ki, európai szőlővesszőből 300,000, szőlőajtványból pedig 380.000 darabot kaptak ingyen a termelő ezenkívül a miniszter 64 mm. szénkéneget, 71,500 szőlőkarót, 9 szénkéneget és három peronospóra fecskendő adományozott a termelőknek, úgy, hogy csak a szőlőkultúra érdekében 129.000 koronára értékelhető a miniszternek, a kis existenciák boldogulására célzó adománya.

— **A gyomai parcellázás.** A gyomaendrői Wodiáner-féle uradalom parcellázási ügye megakadt: a községek és az örökösök nem tudtak megegyezésre jutni. A legutóbbi tanácskozásnál tudvalevőleg annyiban maradt a dolog, hogy a községek az összes külső és belsőségekért 4.750,000 frtot ajánlottak meg. Ezt jelezték a legnagyobb összegnek, a meddig elmenniök lehet. Az örökösöktől a napokban jött meg erre a felelet Lukács György dr. főispánhoz. Szintén, mint véleget elhatározták, hogy az 5.000,000 forintból engedni nem hajlandók, vagy ha teszik, a külsőségeket odaadják 4.750,000 frtért. Így tehát semmi sem lesz a vételből. A főispán, a ki a közérdeket tartva szem előtt, fáradtságot nem kimélve buzgólkodott az ügy érdekében, sajnálattal tudatta ezt a gyomai bizottsággal, a maga részéről meleg köszönetét fejezve ki a bizottság minden tagjának.

— **Cellulóz-gyár Erdélyben.** Egy német konsorcium, a mely egy berlini bank vezetése alatt áll, Erdélyben Fogaras táján 3 millió k. alaptőkével nagy cellulóz-gyárat akar alapítani. Ebből a célból már a Fogaras környékén levő fenyő-erdők megvétele iránt a kormányval és a községekkel, mint tulajdonosokkal tárgyalásokat folytat. A gyár kivitelre dolgoznék, a kivitel Romániába, Olasz-, Németországba és Angliába van tervezve.

— **Szőlő és borgazdasági kurzusok.** A földmivelésügyi miniszter már négy év óta évenként négy hétre terjedő szőlő és borgazdasági kurzusokat rendez ama néptanítók számára, a kik oly községekben működnek, a hol a lakosság a szőlőművelésre, illetőleg az elpusztult szőlők felújítására van utalva. Ez évben ilyen kurzusok lesznek Szent-Endrén, Pécsváradon, Kaposvárt, Tapolczán, Pozsonyban, Egerben, Tarcalon, Beregszászon, Szilágy-Somlyón, Bihar-Diószegen, Ménesen, Nagy-Ényeden és Tordán. E kurzusok április 23-án kezdődnek. A fölvevő néptanítók egyenkint 120 korona utazási és ellátási átalányt kapnak a földmivelési minisztertől.

— **A tolnai selyemfonó gépprobáját** április 11-én, d. u. tartották meg Bezerédj Pál ministeri meghatalmazott jelenlétében. A szegszárdi selyemgyári összes tisztviselőkön kívül ott voltak a vármegye részéről Döry Pál alispán és Simontsits Elemér főjegyző. A környék intelligenciája is nagy számmal vett részt az érdekes megnyitási ünnepségen. Az impozáns épület ott áll a Dunaparton, 240 ezer korona költséggel készült. Tolna város 46 ezer keronát és 200 ezer téglát adott hozzá. Az óriás gépteremben jelenleg 120 orsó dolgozik villámos erőre. A felszerelést a Ganzgyár szállította. Az épület főalkotói részai vasból vannak, a falak pedig parafa kompozícióból. A berendezés olyan, hogy hozzáfogható

egész Európában nem található. A gyár a husvéti ünnepek után kezdi meg teljes működését, egyelőre 40 olasz leányt alkalmaztak az orsók mellé, ezek fogják betanítani a helybeli és vidéki munkás leányokat. A gyár igazgatója Stein György s 250 munkás nyer jelenleg alkalmazást.

— **Transsylvania erdélyrészi gyümölcs- és fozelék értékesítő és feldolgozó gyári szövetkezet.** Ezen alakulás alatt álló gyár végrehajtó bizottsága részéről a következő közlemény közzétételére kértünk fel:

Ugy a magyar, valamint a német és román körök mindinkább felfogják ezen vállalatnak nagy fontosságát az erdélyi közgazdaság szempontjából s minthogy mindég még új bejelentések érkeznek részvények jegyzésére, elhatároztattok, miszerint jegyzések még a közgyűlés napjáig elfogadottnak.

Aláírási ivatek valamennyi erdélyi megyei gazdasági egyesületnél találhatók, valamint az erdélyi gazdasági egyesület összes tagjainál is, de kívánatra a végrehajtó bizottság ivatek közvetlenül is küld

Az alakuló közgyűlés napja kellő időben, legközelebb fog közzététetni.

— **Arankamentes, plombozott löhcremag tisztán kapható a »Kolozsári Takarékpénztár és Hitelbank áruraktárának vezetőségénél, Kolozsárt vasuti-állomás mellett.** Minden megkeresés e címre intézendő és pedig idejében, hogy a raktárnak legyen alkalma és ideje a kellő mennyiség kiállítására. (2.)

— **Szép lencse és paszuly kerestetik** megvételre vetőmagnak Ajánlatok az ár megjelölése és egy kis minta beküldése mellett a kiadóhivatalhoz intézendők. (399.)

— **A sertésvész elleni védekezés** Allandó rovatot képeznek a lapokban a sertésvészről és más sertés betegségről szóló hírek s egész megyékben gyakran rendelik el a gazdaságra oly bénító zárlatokat. Így csak méltányolni tudjuk egy oly találmány fontosságát, a mely igen sikeresnek mutatkozott mindenféle sertésbetegség gyógyítására. Ez aradi ember találmánya: a Somogyi Géza-féle szabadalmazott állatok emésztését elősegítő por, a melynek kitűnő voltát és rendkívüli gyógyító hatását a szabadalmi okiraton, — a hivatalos vegyelemzésen kívül nagyszámu elsőrendű szakférfiak által irt elismerő levél tanúsítja. Így a többek között rendkívül elismerően nyilatkoztak e szerről: a magyaróvári főhercegi uradalom igazgatója, Deák Lajos, majlátfalvai jegyző, Daróczy Albert adorjáni (Szathmármegye) főbíró, Kovács János orosházi birtokos, Horváth Zsigmond, Horváth Elek és ifju Szalay János garbolczi birtokosok, Gáspár József, az algyógyi állami iskola igazgatója, továbbá Pauer István, Székesfehérvár város állatorvosa, a ki így ír: „A tápport kipróbálva, azt az állatok, kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találom s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és meggátolására bárki-nek ajánlom.” Ordelt, a 35. kolozsári császári és királyi hadosztály tüzérezred állatorvosa lovagnál próbálta meg a tápszert és hatásával nagyon meg van elégedve. A porhasználati utasítással együtt Somogyi Géza-nál kapható.

— **Simmenthalli bikaborju,** szopós, igen szép, eladó. Cím a kiadóhivatalban: (N. D. alatt.)

— **Török szerencse-eredményei.** A mint halljuk, a most befejezett 5-ik magy. kir. osztálysorsjátéknál ismét igen sok és nagy nyerceményt fizetett ki vevőinek Török A. és Társa, Budapest, Váci-körút 4. főáruháza. Sok sziv megint feléledt egy nyercemény jelentése által, de mert mégis csak sorsjáték, bizony sokaknak bele kellett törődniök, hogy ezuttal egy nyerceményről lemondjanak. De nem szabad elcsüggedni mert a szerencse változó! Mindenekelőtt egy kis türelem szükséges hozzá és remélni kell a jövőben. *A remény képezi az ember szerencsét, mert okvetlen ez ad buzdítást mindennapi munkásságunkhoz.* Mily keserves volna sok emberre nézve a napi munka és fáradtság, ha nem volna azon reményünk, hogy egyszer egy véletlen szerencse folytán gazdagon kárpótolva leszünk, hogy a későbbi években gondtalan megélhetésünk legyen. Tehát mindenki nyujtson kezét a szerencsének és ajánljuk az általunk reálisnak ismert és szerencsés Török A. és Társa főáruháza, Budapest, Váci-körút 4.

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

— Az olasz borvám. Tudvalevő dolog, hogy az olasz vámszerződés pótlékának az a záradéka, a mely a határforgalom kedvezményét egész Olaszországra kiterjeszti, mily károkat okozott Magyarországnak a bortermelésének. Világossá válik a kárnak mértéke abból, ha nézzük, hogy az 1892-ben kötött szerződés mily hatással volt az olasz borbehozatal emelésére. Volt ugyanis a behozatal Magyarországra 1000 q.-ban:

1890. évben	—	1895. évben	226
1891. "	1	1896. "	525
1892. "	283	1897. "	929
1893. "	632	1898. "	917
1894. "	504	1899. "	887

A monarchia külügyi kormánya már most megkezdte a tárgyalásokat az olasz kormánnyal az iránt, hogy a kereskedelmi szerződéseknek 1902-ben leendő felmondásánál a borklauzula a monarchia érdekeinek tekintetbevételével módosíttassék. Maga az olasz kormány is tisztában van azzal, hogy ennek a záradéknak restitúálása az új kereskedelmi szerződésben teljesen ki van zárva. Ezért legujabban abban az irányban tett lépéseket, nem lenne-e lehetséges, a borklauzulát 1902-n tul is oly módon fentartani, hogy viszont az olasz kormány a magyar-osztrák sör bevitelénél valami hasonló sörklauzulát léptetne életbe. Mi a magunk részéről, tekintve, hogy azt a kárt, a melyet az olasz bor beözönlése a magyar bortermelésnek okozott, a sörkivitel megkönnyítése semmiképp sem ellensúlyozhatja, vagy legalább is Magyarországra nézve nem ellensúlyozhatja, az olasz kormány propositióját teljesen elfogadhatatlannak tartjuk és bizton reméljük, hogy a magyar kormánynak sikerülni fog mindenféle kompenzacionális politika helyett ezt a sérelmes vámkedvez-

ményt az új vámszerződésből egyszerűen kiküszöbölni.

Budapesti gabonatözsde.

(Április 19.)

I. Készárúüzlet.

Buzában legmagasabb jegyzés 8 K. 47¹/₂ f., legolcsóbb 7 K. 62¹/₂ f.

Rozsban jobb volt a forgalom; az árak kedvezőbb irányzat mellett szilárdan tartottak. Helyben és helybeli parafításra minőség szerint 6.40—6.70 K.-ig készpénzfizetéssel.

Takarmányrúpában gyenge az üzlet, a bangulat azonban ártartóan szilárd. Minőség szerint 5.60—6 koronáig érhető el.

Zabban az irányzat ép úgy, mint az árak, mérsékelt forgalom mellett változatlanok. Minőség szerint helyben 5.00—5.60 koronáig.

Tengeriben gyenge a kínálat; a kereslet némileg javult és az árak néhány fillérrel magasabbak. Prompt szállítva helyben és helybeli parafításra 5.40—5.50 K.-ig fizetnek.

II. Határidőüzlet.

Buza 1900. apr.-ra	7.76, 7.77.
" 1900. májusra	7.77, 7.78.
Buza 1900. októberre	7.98, 7.99.
Rozs áprilisra	6.88, 6.90.
" okt.-re	6.90, 6.90.
Zab áprilisra	5.08, 5.09.
" októberre	5.40, 5.42.

III. Gabonaforgalom.

	április 17. érkezett	és április 18. elszállított métermázsa
Buza	7301	310
Rozs	2546	308
Árpa	563	—
Zab	959	3105
Tengeri	9882	9010

Kolozsvári piac.

A csütörtöki (április 19-iki) **hetivásáron** a következő gabona-árakat jegyeztük föl.

Buza métermázsaenként	K.-tól	12.80—14.80	K.-ig.
Rozs	"	10.00—11.00	"
Zab	"	8.00—08.40	"
Árpa	"	9.25—10.80	"
Kukoricza	"	10.00—10.20	"

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4⁰/₁₀₀-os és 4¹/₂⁰/₁₀₀-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4⁰/₁₀₀-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékkal,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5.40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4¹/₂⁰/₁₀₀-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.40 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42¹/₂ évi törlesztéssel 5.65⁰/₁₀₀ évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdőnyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az **Erdélyi Gazdasági Egylet**

bizalmi férfiai adnak véleményt. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4⁰/₁₀₀ és 4¹/₂⁰/₁₀₀-os záloglevelek, 3⁰/₁₀₀-os és 4⁰/₁₀₀-os nyereségekötvények.

LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Az irodalmi szakosztály elnöke: Br. BÁNYFY ERNŐ, alelnök: SZABÓ SÁMUEL, tagok: Br. FEILITZSCH ARTHUR, Dr. GIDÓFALVY ISTVÁN, GYÁRFÁS BENEDEK, KUSZKÓ ISTVÁN, LÉSZAI FERENCZ, BÁRÓ MANNSBERG SÁNDOR, TUBA LAJOS, TURCSÁNYI GYULA

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

H I R D E T É S E K.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2¹/₂ egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, szalmakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kinyomtatva ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Rózsák! Magas és törpe kitünő edzett példányokban kaphatók:

SCHULTZ REZSŐ kertészetéből Kolozsvártt
Brétfü-út 1. szám.

Virágüzletemben Unio-utca 2. szám, a legdivatosabb virág munkák, minden időszakban szép, üde virágokból. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Tiszteletteljesen
SCHULTZ REZSŐ
műkertész.

Szabadalmazott
kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára, kaphatók a feltalálónál, teljes felelőség mellett, hogy tiszta eséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek árai:

(301.)	4 lóerejű géphez	30 frt.
	6 " " " " " "	35 " "
	8 " " " " " "	40 " "
	10 " " " " " "	45 " "

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő. BAJZÁTH IGNÁCZ Székelyhídon.

Süldő koczák eladása.

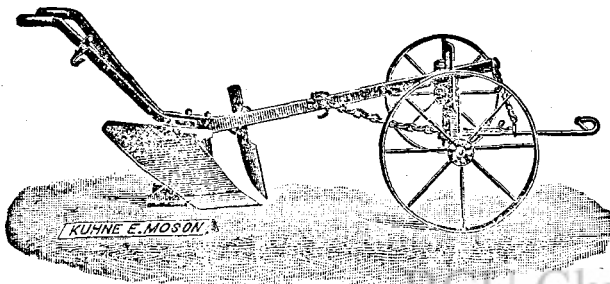
A fogarasi m. kir. állami ménes birtokon tiszta-
vérű mangalicza süldő **tenyész-koczák**
eladóak.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a fogarasi m.
kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál.

Budapest, 1900. április hó 7-én.

(315.)

Földmívelésügyi m. kir. Minister.

A gyárnak újonnan bővített ekosztálya szállit:
egyetemes
acél „Sack“ ekéket két, három és négy-
vasu ekéket
mindenféle talajművelő eszközt
Laacke-féle szántó és rétboronákat,
hengereket. (267.)

Kitűnő tisztító és osztályozógépek a vetőmag
előkészítésére.

Műtrágyaszórók stb

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

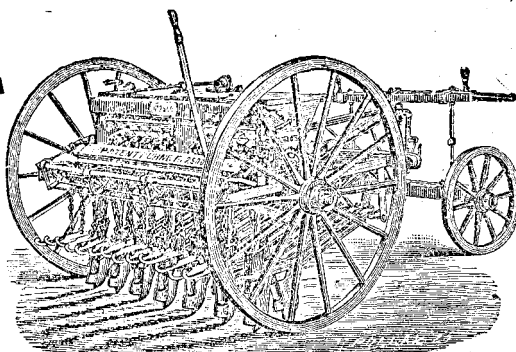
Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára
MOSONBAN

a beálló tavaszi időnyre ajánlja elismert szerkezetű és
leggondosabb kivitelű

Hungária Drill (merítőkorongos),
Mosoni Drill (tolókeres),
és Jubileum Drill (kiszáradknak)
sorvető gépeit.

Alakult
1856.

Legeltetésre ki vállal el
2 drb. két éves és 1 drb. három éves
csikót.?

Ajánlatok **Gombos Józsefnek, Székely-
Kocsárd.** (320.)

Magyar kölcsönös állatbiztosító társaság mint szervezet
BUDAPEST, Ferencz-körút 30.

(241.) Biztosításokat elfogad:

Iovak és szarvasmarhák

elhullása következtében beállott káresek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségben, vagy baleset
tolytán pusztul el az állat, továbbá, ha a szervezetet
kényszervágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívüli mérsékeltek.

Cselédállatok biztosítása (járvány ellen is 1 1/2% díj mellett).

Az intézet élén állnak:

báró Sztojanovics György, földbirtokos, elnök, Ambrózy
Gyula, földbirtokos, gróf Bethlen András, cs és kir. kamarás,
országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László,
országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György, cs és
kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika
Gábor, cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos,
báró Korniss Károly, főrendiházi tag, földbirtokos,
gróf Ráday Gedeon, földbirtokos, dr. Simay Aladár, a „Magyar
agrár- és járadékbank részv.-t.“ gazdasági tanácsosa, dr.
Tetétleni Armin, ügyvéd, Tahy István, cs. és kir. kamarás,
„Pestmegyei gazdasági egyesület“ alelnöke, földbirtokos,
Zaleski Jenő, földbirtokos, dr. Pajor Ignác, földbirtokos,
intézeti igazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a
vidéki ügynökségek.

HIRDETÉSEKET

A LEGJUTANYOSABBAN

VÁLLAL EL

A KIADÓHIVATAL.

Szőlőotjvány.

Szigorúan szokványminőségre válogatott fajtiszta, egészsé-
ges I. osztályú fás gyökeres ojtványok eladóak, és pedig:
Ripária portális alanyban 1000 db ára 120 frt, Mustos fehér
1000 db, Kadarka (kék) 1200 db, Chasselas Blanc és Rouge
koverve 1200 db, Furmint 500 db, Rup. Monticola alanyba
1000 db. 140 frt, Furmint 1500 db, Sinsant 200 db.

Csomagolásért 1000 darab után 1 forintot számítok.

Megrendelés esetén 30% előleget kérek, a többi utánvétetik.

Wolf Gáspár szőlőbirtokos

Ó-PAULIS, (Aradmegye.)

(318.)

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület“
Nagy-Enyeden, 1900. május hó 4-én
tenyészállat-kiállítást
rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, borjas tehének, tenyész-
tehének és üszök
- II. Havasi, esetleg pinzgau fajtánál: 1—3 éves bikák, tehének és üszök
- III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehének.
- IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
- V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 35 különböző díj 800 kor. értékben.

Bejelentések intézendők **SZÉKELYHIDY VIKTOR** gazdasági egyesületi
titkár urhoz **Nagy-Enyedre**, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágo-
sítás nyerhető.

(299)

Elemi Biztosító Részvénytársaság.

Teljesen befizetett részvénytőke 4.000,000 korona.

Kolozsvár, 1900. márczius hó.
Van szerencsém t. Cz. b. tudomására hozni, hogy az**Elemi Biztosító Részvénytársaság**

számára tűzbiztosítási ajánlatokat épületekre, ingóságokra, áruraktár, termény és takarmánykészletekre stb., valamint gyári és átalány-biztosításokra vonatkozólag elintézés czéljából elfogadok.

Midőn egyszersmind b tudomására hozom, hogy az általam képviselt intézet más biztosító vállalattal szemben kötelezettségben nem áll (nincs kartelben), kérem, hogy sziveskedjék b bizalmával megtisztelni, a mit legelőnyösebb feltételekkel és méltányos eljárással mindenkor kiérdemelni iparkodom.

Kiváló tisztelettel

az Elemi Biztosító Részv. Társaság kolozsvári vezérképviselője:

Ferenczy Dezső

Jókai-utca 4. sz., Ferenczi-ház.

(295.)

Vidéki ügynökök a legelőnyösebb feltételekkel felvétetnek.

AMERIKAI SZŐLŐVESSZŐ

mélyen leszállított árakon eladó

Ripária Portalis (Gloir de Montpellier) Rupestris Monticola, Rupestris Metallica, Aramon × Rupestris Ganzin 1. sz. Colombeau × Rupestris (Gamay × Couderce) Vitis Solonis, szavat. fajtisza

I. oszt. sima vessző	ezre 20 korona
II. oszt. sima vessző	ezre 10 "
I. oszt. gyökeres vessző	ezre 40 "
II. oszt. gyökeres vessző	ezre 24 "
Gyökeres nagylevelű Rupestris	ezre 20 "

Nagybani vételnél megfelelő árengedmény.

Gyökeres vesszők ojtásra válogatva 10 koronával drágábbak.

Gyökeres fásajtványokban csekély készletek: Follblanche, Clairette blanc, Carignan, Semillon, Mézesfémér, Olasz Rizling, Oportó, Furmint, Szagos Bajnár

Solonis × Rupestris, Berlandieri Ressegnierből kisebb mennyiség eladó.

Európai sima vesszők: Folleblanche, Clairette blanc, Piquepoul, Gamay blanc, Pinaut blanc, Mézesfémér, Ezerjő, Olasz Rizling, Chasselas és Muskatály különböző fajokban, Kövidinka, Semillon, Zöldsylváni, Aramon, Carignan, Alicante, Bouchet, Oportó, Kadarka: 6 koronától 20 koronáig ezre, Gledicsia és akáczeemeték 10 korona ezre.

TELEKI ZSIGMONDcs. és kir. udvari szállító **PÉCSETT.**

Alanyvesszőket és nemes galyat rész-ojtásra kiadok és ebbeli ajánlatok minél előbb hozzám intézendők. (312.)

Tenyészállat-árverés.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyészetéből származó számfeletti, illetve kisorsolt 24 darab 2½ éves tenyészbika, 14 darab különböző korú tehén és 7 darab 2 éves üsző Tordán az állami gazdaság majorjában folyó évi április hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján készpénzfizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

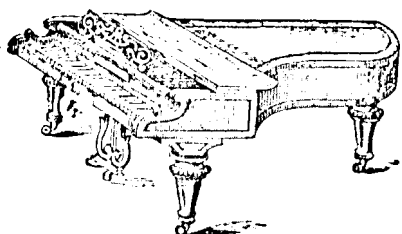
Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár felől a reggel 6 óra 11 perczkor induló 502. számú gyorsvonattal; Tövis-Kocsárd felől az 505. számú személyvonattal, Gyéresen át, reggel 7 óra 55 perczkor érkehetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai ménegazdaság intézője által (Kolozspusztá, utolsó posta Kolozs, távirda-állomás Kolos-Kara) érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1900. márczius hó.

(310.)

M. kir. földmivelésügyi minister.

THEK ENDRE EGYEDÜLI MAGYAR ZONGORAGYÁROS.

A legnagyobb választékban vannak hangszereim a központban **Budapesten Üllői-út 66.**, a honnét kiválasztottakból van raktáron **KOLOZSVÁRT Unio-utca**, az erdélyi közönség kényelmére tekintetes **FARKAS ÖDÖN** zenedei igazgató és tanár úr által képviselve.

Egyenlőek a hangszerek ez idő szerint a legjobbakkal, ár tekintetében pedig igen sokkal olcsóbbak a jobbaknál, a beözönlött rosszakkal pedig nem versenyzek.

(306.)

Impregnált csillag * jegyü takarmány

(298.)

Eckendorfi takarmányrépa Csillagjegyü.

répa-mag

Mint hogy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88.000-ik sz. a. szabadalmazott eljárással *impregnált takarmányrépa*-magvainkat számos esetben hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők néhány zsák csillagjegyü répamagot rendelnek és ha ez elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékü magot árusítanak a csillagjeggyel ellátott zsákokban, hogy ez által azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és *impregnált takarmányrépa* foglaltatik, szükségesnek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközönséget értesíteni, miszerint a valódi csillag * jegyü

impregnált takarmányrépa-magvak

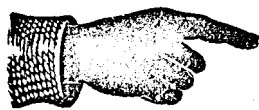
Magyarország, Felső- és Alsó-Ausztria, valamint Morvaország részére kizárólag egyedül csak a

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedő czégnél

Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz. és VI. ker., Andrássy ut 23. szám kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, ugymint

Sárga Oberndorfi,
Vörös Oberndorfi,
Sárga olajbogyó,
Vörös olajbogyó,

Sárga Eckendorfi,
Vörös Eckendorfi,
Sárga Mammut,
Vörös Mammut,

mint említettük, Magyarországon **egyedül** csak a

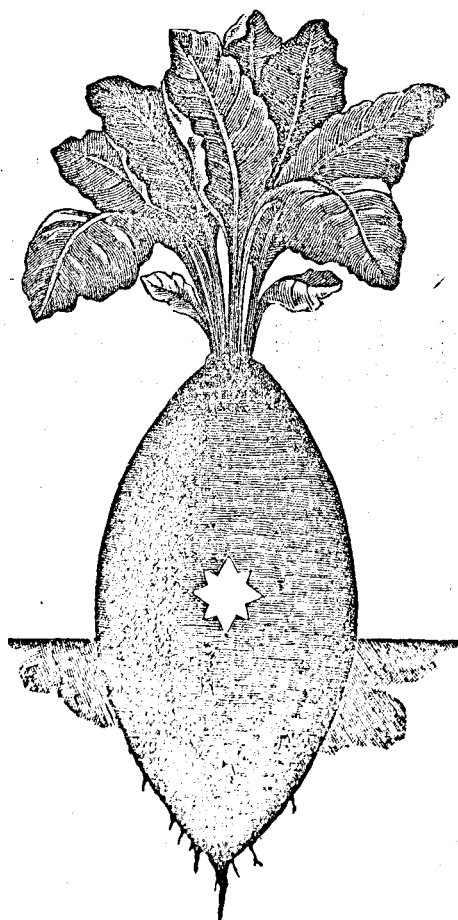
Mauthner czégnél

kaphatók. **különösen kitűnnek** azért, hogy

1. csirázási energiájuk erősebb, magas csirázó képesség folytán gyorsabb és erőteljesebb a kikelésök, kitűnnek továbbá
2. a fajtáknak fajazonossága által, tudniillik alakra és színre nézve,
3. a magvak leg gondosabb tisztítása és végre a meglepő nagy termés által.

Jaensch Gusztáv és társa

ascherslebeni (Északnémetország) birtokosok és magtermelők.

Olajbogyó alaku takarmányrépa Csillagjegyü.

FUCHS és SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

Csakis

a

Hazai ipart

pártoljuk.

(292. I.)

Sertésenyésztők figyelmébe.

A 13652. szám alatt szabadalmazott **SOMOGYI GÉZA-féle** állatok emésztését elősegítő por **mindenféle sertésbetegségek ellen sikeres hatással bír.**

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok, különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészthetőségét megkönnyíti.

Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló-képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet az étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei a bél szivó edényei (bolyhai) által felszívódnak s a tápláló szervek erein keresztül a vérbe vitetnek és számtalan vérérdény által szétterjednek a test minden részébe; innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint belsőleg hat, mert ha találmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár.

Használati utasítás.

Ha az állat nem eszik és nem emészt, hetenként 2-szer 3 deka 1/2 evőkanállal adandó naponta.

Ha az állat gyengélkedik, az első két nap 5 deka 2/3 evőkanállal naponta. Azonban, ha betegségbe megy át, két napon át 8 deka 4 evőkanállal etetendő. — A por kevés hig ételbe keverendő.

Elismerő levelek gazdaságokból vannak.

Kapható mindenütt.

1/4 kg. doboz 90 fillér (45 kr.), 1/2 kg. doboz 1 korona 80 fillér (90 kr.)

(288.)

Készítő: **SOMOGYI GÉZA, Arad.**

Főraktár: BURGER FRIGYESNÉL Kolozsvártt.

Eladó elsőrendű szőlő-ajtványok

és kitudó

asztali Ó- és Uj hegyi borok
nagy mennyiségben!

Gyökerező ajtványok: Bakar Piros, Erdei fehér, Bácsó vagy Juhfark, Portugizi, Olasz Rizling, Rajnai Rizling, Ropogós gyöngy, Madeleine Angevine, Madeleine royal ezre 120 ft első osztályu. Sima zöld ajtvány ugyan ezen fajokból ezre 80 ft első oszt., mind Rip. Portalis alanyba vannak ojtva, kapható nagy mennyiségű Othello sima vessző ezre I. oszt. 10 ft, II. oszt. 6 ft. Delevardt sima 50 ft. Megrendeléseket elfogad:

Sándor József Bihar-Diószegen.

(290.)

Pályázati hirdetés.

Az erd. róm. kath. Status igazgatótanácsa, az 1899. évi október hó 25-én tartott rendes statusgyűlésétől nyert meghatalmazása folytán egy jószágigazgatói állásra Kolozsvár székhelyvel ezennel pályázatot hirdet.

Az erdélyi róm. kath. status uradalmainak jószágigazgatója ügykörét képezik: a kolozs-monostori, nagy-almási, radnóthi és alsó-bajomi főuradalmak és az ezekhez tartozó birtokok igazgatása, felügyelete és ellenőrzése az egységes kezelés iránti kiváló tekintettel.

Ezen birtokok, illetve uradalmak terjedelmét a következőkben részletezzük:

1. A kolozsmonostori mezőgazdaság 4200 hold, erdőgazdasága 500 hold, együtt tehát 9200 hold.
2. A nagy-almási uradalom mezőgazdasága 1200 hold, erdőgazdasága 7800 hold, együtt 9000 hold.
3. A radnóthi uradalom mezőgazdasága: 4800 hold, erdőgazdasága 400 hold, együtt 5200 hold.
4. Az alsó-bajomi uradalom mezőgazdasága 1500 hold, erdőgazdasága pedig 2500 hold, együtt 4000 hold.

A pályázók, kiknek magyar honpolgároknak és róm. kath. vallásuaknak kell lenniök, kötelesek:

1. Elméleti és gyakorlati képzettségüket igazolni.
2. Megkivántatják, hogy pályázók javadalmazási igényeik felől, pályázati folyamodványaikban ők maguk ajánlatszerűen nyilatkozzanak.
3. A felszerelt folyamodványok **1900. évi május hó 5-ig** bezárólag Kolozsvárra, az erd. róm. kath status igazgató tanácsához címzendők.

Kolozsvárt, 1900. évi április hó 10-én.

(317.)

Majláth Gusztáv Károly gróf s. k.
erdélyi püspök.

A Segesvári baromfitenyésztési egyesület elad

fajtiszta törzsektől **költőtojásokat:** u. m.: sárga Cochin, világos Bráhma à 40 f., Plymouth Roks, Langshan, sötét Bráhma, arany, ezüst és sárga Wyandottes, Dorking, Peking kacsa és Rouen kacsa à 30 f., fehér Minorka és fekete olasz à 20 f., csomagolás és szállítási díj külön. — 6 darabnál kevesebb egy fajból nem adatik. — Megrendelések **W. Fröhlich**, egyleti elnökhöz, Segesvárt intézendők. — A szegedi kiállításon baromfiakra **díszoklevelet, arany és ezüst érmét** nyertünk.

(307.)

A Gazdaközönség Figyelmébe!

Jégbiztosítások

legolesóbban és legelőnyösebben köthetők, a részvénytársaságok kartelljén kívül álló: (185.)

Országos magyar kölesönös biztosító szövetkezethél, mely átlag félszer olesóbban biztosít, mint a részvénytársaságok.

Tüzkár-biztosítások

ugyancsak e szövetkezethél köthetők legelőnyösebben.

Bővebb felvilágosítást ad: a Szövetkezet Igazgatósága: Budapestén (VIII. József-körút 8. sz.) valamint az ország minden vidékén fennálló fő- és helyi ügynökségek.

Hazai gyártmány.

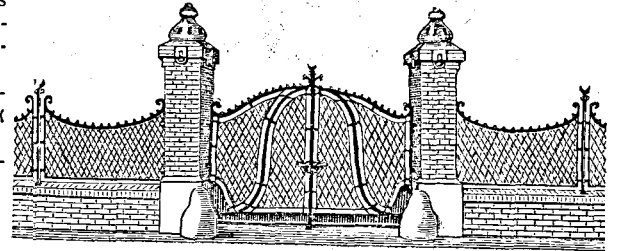

Csinos kerti- és parkkerítések, kapuk

vaskerettel és sodronyfonat-betéttel.

Továbbá olcsó és tartós gép-sodronyfonatok, kertek, erdők, vadaskertek, tyúk-udvarok, gazdasági telepek, ménesek stb. bekerítésére. Aczel-fűskés kerítés-sodrony, ugymint csavari-pánthuzal.

Kaphatók:

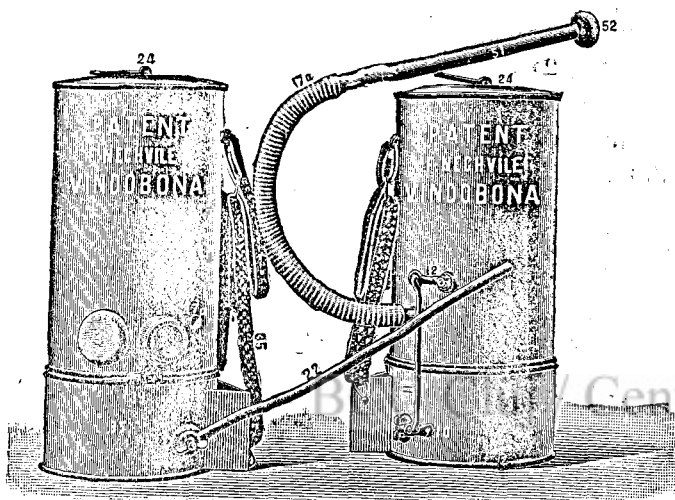
Kollerich Pál és Fiai

gyárosoknál

(291.)

Budapestén, IV., Ferencz József-rakpart 21.

Arjegyzék és költségvetések ingyen.

(271.)

A szőlő **OIDIUM** (lisztharmat) betegségének leküzdésére a

„VINDOBONA“

kénfúvó készülék a legjobb, aminek bizonyítéka a geissenheimi (Rajna mellett) gyümölcsészeti és borászati tanintézetben a „Torpille“, „La Rapide“, „Vulcan“, „Universal“ és „Vindobona“ kénfúvókkal végzett összehasonlító kísérletek eredményeképpen a „VINDOBONA“ kénfúvóról kinyilvánított szakvélemény:

»A készülék (Nechvile Ferencz »Vindobona«-ja) rendkívüli könnyűsége dacára erős és tartós szerkezettel bír. Működése roppant könnyű, szinte játszva funkcionál. A legtakarékosabban működik.«

Kapható:

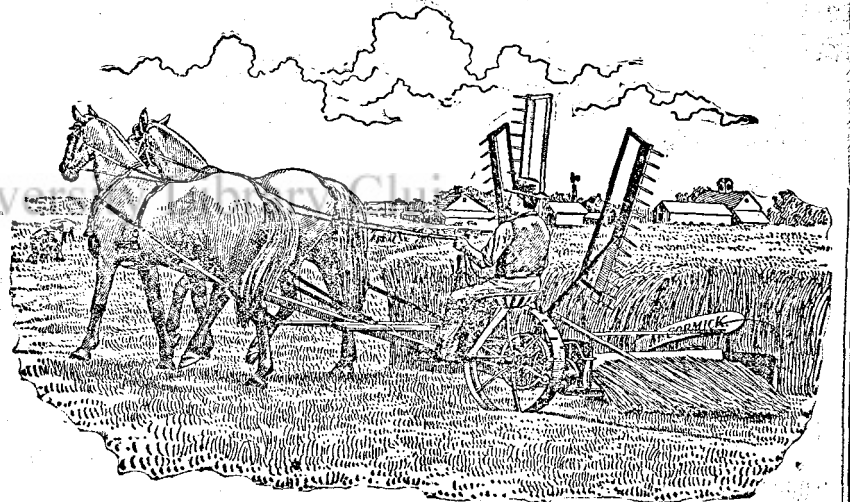
Oberth Frigyesnél MEDGYESEN,
vagy közvetlenül

Nechvile Ferencz

szőlőmivelő eszközök, érczaru- és pinczegazdasági gépgyárában,

BÉCS, VI. Griesgasse 14. szám.

Mc. CORMICK
HARVESTING MACHINE COMPANY.
chicagói aratógépgyár.

Kévekötoáratógép.

Marokrakóaratógép.

Fűkaszálógép.

(297.)

Szénagyűjtő-gereblye.

Kévekötozsineg.

Kaszaélesítő.

Iroda és főraktár Magyarország és Ausztriára.

BUDAPEST, V. Váci-ut 38 sz.

William J. Stillman Igazgató.

Solymosy és társa, Kolozsvár, Képviselek

Kolozs, Szilágy és Háromszék megyékre.

GAÁL és MOLNÁR

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTORAINKAT

a lepszolidabb árakban, az érdeklő közönség becses figyelmébe ajánljuk.

(164.)

legnagyobb butor-raktára

KOLOZSVÁRT, Unio-utca 8-10. sz.

Saját műhelyünkben és felügyeletünk alatt szakszerűen készült

Gaal és Molnár.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kibuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt	— 75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4) "	1.50	"	3.—	"
egy fél (1/2) "	3.—	"	6.—	"
egy egész (1) "	6.—	"	12.—	"

utánvét mellett vagy az összeg előzetes be-
küldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 28-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körut 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben {utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm.} A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

(300)

„Erdélyi Gazdasági Egylet“ könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és ára:

1. Réti János, „A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók. III-ik kiadás 30 kr. 2. Gás pár József, „A kaszálók és legelők ápolása.“ III-ik kiadás 25 kr. 3. Virág Elek, „A sertéshizlalásról.“ III-ik kiadás 25 kr. 4. Jormay Béla, „A borjúk fölneveléséről“ III-ik kiadás 25 kr. 5. Herényi Gothárd Sándor, „A takarmányrépa.“ III kiadás 25 kr. 6. Hauer Géza, „Afejőstehénről.“ III kiadás 30 kr. 7. Hensch Árpád, „A szántás-yetésről.“ III. kiadás 25 kr. 8. Jakab László, „Utmutató a ragadós állati betegségek elleni védekezésben“ III. kiadás 25 kr. 9. Domokos Kálmán, „Az építkező gazda.“ III. kiadás 50 kr. 10. Ruisz Gyula, „A kukorica műveléséről.“ III. kiadás 25 kr. 11. Dr. Szaniszló Albert, „A gazdát érdeklő káros és hasznos állatokról“ III. kiadás 25 kr. 12. Ritter Gusztáv, „A házi kert.“ III. kiadás 40 kr. 13. Gáspár József, „Baromfi-tenyésztés.“ III. kiadás 35 kr. 14. Cserhádi Sándor, „A csalamádé természetese, bevermelése és etetése“ III. kiadás 25 kr. 15. Csájlík István, „Csikónevelés.“ III. kiadás 25 kr. 16. K. Vörös Sándor, „A dohánytermesztésről“ 35 kr. 17. Ásványi Lajos, „A vörös löher termesztéséről.“ 35 kr. 18. Ritter Gusztáv, „Gyümölcsértékesítés.“ II. kiadás 35 kr. 19. Herényi Gothárd Sándor, „A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zombolyai kazalra“ II. kiadás 25 kr. 20. K. Vörös Sándor, „A gazdaságok berendezéséről.“ II. kiadás 45 kr. 21. Marc Ferencz, „A kosárfűz termelése“ 25 kr. 22. Kovácsy Béla, „Házi állataink takarmányozása“ 50 kr. 23. Grasseli Miklós, „A len- és kender termeléséről és áztatásáról“ 24 kr. 24. L'Huillier István, „Konyhakerti magvak termelése“ 50 kr. 25. Réti János, „A komlótermelésről“ 25 kr. 26. Gáspár József, „A méhtenyésztésről“ 30 kr. 27. Péter Béla, „A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei“ 50 kr. 28. Nemes István, „Talajjavítás lecsapolással“ 50 kr. 29. Réti János, „A legjobb takarmányfűvekről“ 25 kr. 30. Nemes István, „Az öntözés“ 50 kr. 31. Jakab László, „Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből“ 50 kr. 32. Szüts Mihály, „A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése“ 50 kr. 33. K. Vörös Sándor, „Gazda számvitele“ 40 kr. 34. Péter Béla, „A haltenyésztésről“ 30 kr. 35. Péter Béla, „A vetőmag eltartásáról és a magtárban kárt tevő állatokról“ 25 kr. 36. Monostori Károly, „Házi állataink egészségének tartásáról“, 25 kr. 37. Dr. Rodiczky Jenő, „Magyar olajnövények“ 30 kr. 38. Cserhádi Sándor, „A gyomok kártékonyasága és az ellenük való védekezés“ 39. Papp Gergely, „A szocializmusról.“ 40. Heigel Lipót, „Az állami egyenes adók és községi adópótlékokról.“

Mind a negyven füzet ára együtt megrendelve csak 8 frt — kr. Ha egy címre egyszerre 500 füzet rendeltek, tetszés szerint válogatva egy vagy több füzetet a jegyzékben felvett 40 füzet közül, egy füzetet egyre-másra 20 krajczárral fogunk számítani. Megrendelés és pénz „ az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára Kolozsvár“ cím alatt küldendő. A pénz beküldésével megrendeltek bérmentve tételné postára. (51.)

Ministeri szokványminőségű gyökeres **fásajtványok**

Furmint, Olasz rizling ezre 100 frt.

Amerikai vesszők 7 frt ezre.

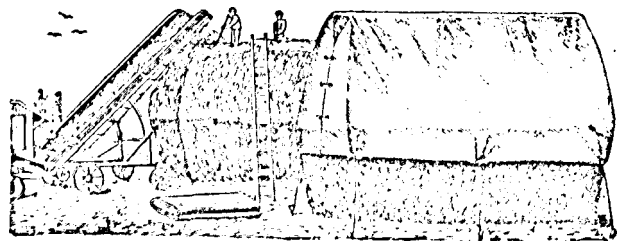
Csemege különlegességek 13—14 frt száza.

Buding Károlynál Nagy-Őszön.

— Árjegyzék ingyen. —

(316.)

VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan — minőségben

REPCEPONYVÁK,

Vitorla-vászon ponyvák,

KOCSI-PONYVÁK.

Alapítottatt 1836. Cs. kir. szab. vízmentes szövetygár. 46 Kiténtetés.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST, V. ker. Thonet-udvar.

TELFS, (305) (Tirol.)

BÉCS I., Volksgartenstrasse 1.

Vízmentes Ponyvák

elismert kitünő minőség — [] metr. 1 K. 60 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin- varrással és varrás nélkül 75 fillér és följebb
Rovatkás- Sátrak, esőköpenyek öltönyök.
Kender- kendertűnő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. Minden város jobb üzletben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni.